

ISSN 1855-6434
fanzin za fantazijo,
znanstveno fantastiko
in horor ter svet
Drugotnosti

letnik 4

številka 19

julij 2011

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

V TEJ ŠTEVILKI

■ Novice spekulativne

- G.R.R.M. v Sloveniji
- Dan brisače - Towel Day
- Vitezi in čarovniki: Indigo novi svet
- Novosti iz Mladinske knjige
- Založniški atelje Blodnjak pripravlja

■ Pogledi:

- B. Ekselenski: Roboti Isaaca Asimova

■ Filmi, kino, DVD:

- Duhovnik
- Svetovna invazija: bitka za L.A.
- X-men: prvi razred
- Rdeča kapica
- Transformerji 3
- Harry Potter in svetinje smrti 2

■ Izobraževanje:

- M.R. Sirako: Cargo kult 2½
- A. Ivanuša: Slovenska mitologija - kratki zapisi

■ Zgodbe:

- A. Ivanuša: Naslednjih tisoč let
- M. Pleskovič: Ljubljanski semafor
- M. Pleskovič: Verzija 3.27

■ Dražilnik:

- M.R. Sirako: Sigma 100 (krimič)

■ Zadnja stran:

- A. Ivanuša: Ko me prinese veter ...

ROBOTI, HP ČAROVNIK, DOMAČA MITOLOGIJA ... in še krimič za povrh

Roboti nas bodo »popapcali«. Saj veste, Terminator, pa to! Ampak Isaac Asimov tega niti slučajno ni imel v mislih. Vemo, kdo je prvi uporabil besedo robot. Ne, ne, niti slučajno to ni bilo on. Prvenstvo pripada češkemu avtorju Karlu Čapku v knjigi RUR. Beseda robot je torej slovanskega izvora. A za pravega pionirja lahko vseeno ustoličimo dr. Isaaca Asimova, ruskega pisatelja, ki je svoj ustvarjalni vek preživel v ZDA. Napisal je čedno število romanov nam ljubih žanrov. Serija o robotih je ena najbolj cenjenih. Romani niso toliko pomembni zaradi jezikovnega bogastva ali vsebinskih inovacij, kot so pomembni s stališča odnosa človeka do umetne inteligence. ➔ **Več na straneh 6 in 7!**

Ogledali smo si lepo število filmov, tako na DVD ploščkah kot tudi v kinu. Tam vsekakor kraljuje Harry Potter s svojo zadnjo, osmo ponovitvijo in sedaj tudi v 3D. No, ja, Avatar je pri vložku v Z-os še vedno daleč, daleč spredaj. Sicer pa vse ostalo sploh ni slabo. Odličен zaključek velike knjižne in filmske sage. ➔ **Več na straneh 14 in 15!**

V kaj vse verjamemo ljudje? V marsikaj in to ne glede na to ali verjamemo v posvetne ali duhovne stvari. Primer verovanja v posvetne zadeve smo lahko opazovali ob dvajsetletnici samostojnosti Slovenije. Kaj pa scientologi? ➔ **Več na straneh 16 in 17!**

Zakaj ne bi uporabili slovenske mitologije za stvarjenje fantazijskih svetov? Problem je v tem, da mnogi sploh ne vedo, da naša, domača mitologija sploh obstaja. Pri tem ne mislim na slovansko(!) ampak na slovensko. A potrebno je pravzaprav zelo malo, le slovenske pravljice bi bilo potrebno pričeti prebirati in že bi našli na stotine likov za prav napet fantazijski roman. ➔ **Več na straneh od 18 do 21!**

Literarni del je obogaten z dvema kratkima zgodbama novopečenega Mihe Pleskoviča. Predvsem Verzija 3.27 je odlična in nas lepo vpelje v »policijski« svet bodočnosti. Ali pa je to že danes? Andrej Ivanuša je prispeval zgodbo Naslednjih tisoč let, ki je prvič objavljena. Mara R. Sirako, avtorica Dangobercev pa je tokrat zašla v kriminalne vode z zgodbo Sigma 100 (odlomek). ➔ **Več na straneh od 22 do 29!**

(AI)

KRATKE DOMAČE

- **Prvak fantazijske epike** George Raymond Richard Martin se je od 22. do 24. junija 2011 mudil v Sloveniji.
- **Mladinska knjiga je izdala** v zbirki Srednji svet (fantazijska literatura) drugo knjigo slovenske avtorice Marget Belani: Otok vračev (trilogija Varuhi skrivnosti); četrto knjigo iz Sage o Zemljemorju avtorice Ursule K. Le Guin: Tehanu; sedmi roman Eoina Colferja: Artemis Fowl – Atlantidski sindrom (serija o Artemisu Fowlerju) in uvedla prvo knjigo trilogije Hrup in kaos avtorja Patricka Nessa z naslovom Na begu.
- **Založniški atelje Blodnjak** pripravlja (izidejo najkasneje do 10. avgusta 2011) pet novih knjig. Te so: Philip K. Dick: Iztirjeni čas; Philip K. Dick: Izpovedi pokvarjenega umetnika (ta ni SF!); Zoran Živkovič: 12 zbirk in čajnica; Zoran Živkovič: Koraki skozi meglo; in Andrej Ivanuša: Svetodrev.

OCENJEVALNI STANDARDI

Za ocenjevanje filmov v kinematografu, na DVD in knjig uporabljamo naslednja merila:

■ Film v kinu:

- **2 - zgodba** (njena izvirnost, izvedba v scenarističnem pome-nu, ipd.),
- **1,5 - izvedba** (glasba, režiser-ski prijemi, kamera, posebni učinki),
- **1 - igra** (verodostojnost igre, vživetost v vlogo, prepričljivost, ipd.),
- **0,5 - tehnična kvaliteta izve-dbe** (3D, kvaliteta slike, zvoka).

■ DVD film:

- **2 - zgodba** (isto, kot pri filmu v kinu),
- **1 - igra** (isto, kot prej),
- **1 - oprema škatle** (bonusi, kvaliteta ovitka, dodatni disk, dodatne vsebine),
- **0,5 - razmerje cena / kvalite-ta** (kaj dobiš za zahtevan denar),
- **0,5 - tehnična kvaliteta dob-ljenega** (kvaliteta slike, zvoka).

■ Knjiga :

- **1,8 - zgodba** (njena izvirnost in njeno vodenje od začetka do zadnje strani),
- **1 - oprema knjige** (spletna podpora, vsebinski dodatni bom-bončki),
- **1 - podajanje zgodbe** (jezikovna vsečnost, izvirnost, jezikovna barvitost v skladu z zgodbo),
- **0,7 - izvedba ideje** (žanrska umeščenenost, preseganje žanra ali stapljanje žanrov),
- **0,5 - razmerje cena / kvali-teta** (kaj dobiš za svoj denar v primerjavi s primerljivo konku-renco)

Najvišja možna ocena v vseh treh primerih je 5! Tako, zdaj veste, kakšna so merila. Pri vsakem opisu bo analiza, kje je izdelek dobil in kje izgubil ter seveda skupna oce-na. (BE)

NOVOPEČENI

■ Kje ste novi avtorji?

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in horrorja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobenega periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Prav Jašubeg en Jered torej orje ledino.

■ Kaj lahko avtorji pričakujete?

Vsako delo bo šlo skozi nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgod-be. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

■ Kam poslati svoje umetnine?

Svoje umetnine pošljite na elektronski naslov: info@vitezicarovniki.com.

G.R.R.M. V SLOVENIJI

Prvak fantastične epike George Raymond Richard Martin (rojen 1948) se je od 22. do 24. junija 2011 mudil v Sloveniji. Najprej je govoril z novinarji na novinarski konferenci v Ljubljani, nato je srečal bralce v knjigarni Dom knjige v Kopru, potem pa si je ogledal Predjamski grad. Drugi dan je bil v Ljubljani, kjer je v knjigarni Konzorcij kar 5 ur skupaj podpisoval knjige nepopisni množici ljudi. Zadnji dan je obiskal še Bled.

George Raymond Richard Martin fotografiran na Irskem (vir: avtorjeva internetna stran)

Slovenijo je obiskal na povabilo Mladinske knjige, pri kateri je pred kratkim izšla četrta knjiga Vranja gostija iz njegove svetovno uspešne fantastične serije Pesem ledu in ognja. Ta je sedaj prirejena za igrano TV serijo na ameriški televiziji HBO. Martin je tudi eden od producentov serije in scenarist enega dela.

G.R.R.M. velja za enega najuspešnejših še živih piscev fantastične literature. Z zbirko Pesem ledu in ognja je navdušil legije bralcev po vsem svetu. Že s prvimi romani se je zavihtel na prvo mesto New York Timesove lestvice najbolje prodajanih knjig in tam kraljeval kar nekaj časa. Za mnoge je zbirka prekosila Gospodarja prstanov. Pisatelja imenujejo »ameriški Tolkien«, »očče moderne fantastične«, »kralj fantastične epike« ... Martin je znan po tem, da ohranja neposreden stik s svojimi oboževalci, ki se lahko povežejo tudi s prstanom bratovščine.

Do zdaj je izšlo v sagi Pesem ledu in ognja samo v ZDA več kot 4.5 milijonov knjig, v preostalem svetu pa še sedem milijonov. Zbirka že od oktobra 2005 zaseda prvo mesto lestvice Internet Book List. Romane iz zbirke so prevedli že v več kot dvajset jezikov. V slovenščini so izšli štirje romani, predvideni pa so še trije.

Idejo za zbirko, ki jo je začel pisati 1991, je vzel iz angleške državljanske vojne, imenovane Vojna vrtnic (1455–1485), ko sta se dve plemiški rodbini (Lancaster in York) potegovali za krono. Med vojno so padli številni aristokrati in skoraj vsi principi obeh dinastij ... Prvi del je končal šele pet let kasneje (1996) in napovedal, da bo izšlo v zbirki sedem romanov. Ljubitelji fantastične je navdušil z izjemno privlačno pripovedjo, ki bralca posrka vase. Gradi jo na neverjetni prepričljivosti značajev.

Njegovi junaki ubijajo s strastjo, za pridobitev oblasti varajo, zapeljujejo, goljufajo, koljejo. A ne zato, ker je dober ali zloben, ampak zato, ker sledi svojim zelo realističnim in sebičnim osebnim interesom. Martin piše sugestivno, živo in krvavo fantastično zgodovino, ki je presenetljivo podobna resnični.

Opozorilo! V nadaljevanju sledi opis vsebine knjig, zato lahko tisti, ki to želijo, besedilo preskočijo, da bodo lažje uživali v branju knjig.

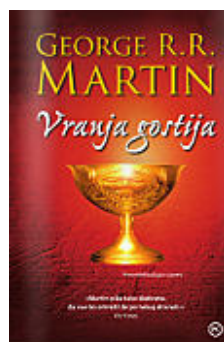
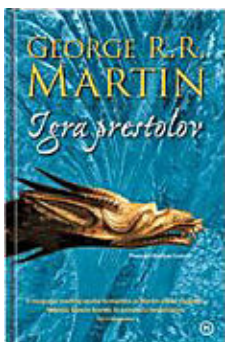
V prvem delu serije, Igra prestolov, je bila starodavna kraljevina uničena zaradi pohlepa brezobzirnih in krutih bojnikov za oblast. Rivalstvo družin Stark in Lannis-

ter se razplamt v vsem žaru po smrti kralja Roberta. Vsi namreč želijo zmagati v najbolj smrtonosni igri vseh iger – igri prestolov.

V nadaljevanju, knjigi z naslovom Spopad kraljev, smo priča neizprosnemu boju za Železni prestol. Brat spletkari proti bratu in mrtvi vstajajo ter hodijo v temi. V viharju krvoskrunstva, bratomora in smrti sekajo bridka jekla. Za skrivnostno mistično ozračje pa ob vsem tem poskrbi rdeča zvezda repatica, ki se pne čez nebo in ne napoveduje nič dobrega.

Vihra mečev vzpostavi še silovitejši svet viteških idealov, zahrbtnih spletk in izdaj. Na Železnem prestolu sedi negotovi vladar, deček Joffrey. Prek celine, prepokane s krvjo, si utira pot Daenerys, kraljica v izgnanstvu in gospodarica edinih treh zmajev na svetu. Ko se surova bitka že bliža vrhuncu, vdre v trpinčeno in razdeljeno kraljestvo še strašljiva truma živih mrtvecev, ki prihajajo onstran groba.

Četrta knjiga, Vranja gostija, se pne proti novemu vrhuncu v pripovedi. Krvoželjni in spletkarski Lannisterji si v imenu deškega kralja Tommena lastijo Železni prestol. Vojna v Sedmih kraljestvih je dogorela, toda med trpkim lizanjem ran se netijo novi spori. Na prizorišče se vrača Euron Vranje oko, najbolj črn pirat, kar jih je kdaj razprlo jadra in terja prestol Železnih otokov. Z ledenega severa, kjer Oni pretijo Zidu, vajenec za mojstra Samwell Tarly pelje skrivnostno dete v citadelo Starega mesta. V vihri krvoskrunstva in očetomora, alkimije in nasilnih smrti bo zmaga pripadla lastniku najbridkejšega jekla in najbolj zakrknjenega srca.

(AI)

DAN BRISAČE TOWEL DAY (ang.)

Dan brisače (angleško Towel Day) se praznuje vsako leto 25. maja kot poklon Douglasu Adamsu. Spominski dogodek je bil prvič obeležen leta 2001, dva tedna po njegovi smrti 11. maja, in se od takrat dalje praznuje vsako leto. Na ta dan pisateljevi privrženci ves dan okrog vratu nosijo brisače. Brisača se nanaša na odlomek iz Adamsovega priljubljenega znanstveno-fantastičnega niza komičnih SF knjig **Štoparski vodnik po galaksiji**.

Brisača, pravi Vodnik (prevod Alojz Kodre), je takole približno naj-naj najkorišnejša stvar, ki si jo medzvezdni potnik lahko omisli. Po eni plati ima veliko praktično vrednost – lahko jo ovije okrog sebe, da ga greje, ko prečka mrzle lune Bete Jaglana; na lesketajočih se plažah iz marmornega peska na Santraginusu V se lahko uleže nanjo in vdihava opojne morske hlape; na njej lahko spi pod zvezdami, ki sijajo tako žareče rdeče na puščavskem Kakrafoonu; lahko jo razpne kot jadro na majhnem splavu in se odpelje po počasni težki reki Moth; mokro lahko uporabi kot orožje v boju z golimi rokami; lahko si jo ovije okrog glave, da se zaščiti pred škod-

ljivimi izparinami ali da se obrani pogleda traalskega hroščatega krvoloka (neznansko neumna žival: če ga ne morete videti, sklepa, da tudi on ne vidi vas – zabit ko štor, ampak zelo krvoločen); z lahko maha v stiski, da prikliče pomoč, in seveda se z njo lahko tudi obriše, če je še vedno dovolj snažna.

Še mnogo pomembnejša je psihološka vrednost brisače. Je že tako, da vsak strag (strag = ne-popotnik), brž ko pri štoparju opazi brisačo, samodejno privzame, da poseduje štopar tudi zobno krtačko, flanelasto otiračo za obraz, milo, pločevinko keksov, čutarico, kompas, zemljevid, klobčič vrvice, razpršilec proti obadom, opremo za dež, vesoljski skafander, itd itd. Še več, taisti strag bo tudi z veseljem posodil štoparju katerokoli od teh ali nadaljnega ducata drugih stvari, ki jih je štopar po »nesreči« izgubil. Strag si namreč misli, da je vsakdo, ki je prepotoval Galaksijo podolgem in počez, se prebil skozi mračne kotičke, vzdržal v strahotno neenaki borbi s sovražnimi silami in jih končno tudi premagal, pri vsem tem pa še vedno ve, kje ima brisačo, očitno človek, s katerim je treba računati.

Odtod tudi izraz, ki se je ustalil v štoparksem žargonu, kot na primer v zvezi: »Hej, ti gnaš tega hrupi Forda Perfecta? Tapravi frud, ve, kje ima brisačo.« (Gnaš,

Praznovanje dneva brisače
Innsbruck, Avstrija, 2005

gnajti = poznati, vedeti za, srečati, spati z; hrupi = kul tip, frud = res blazno kul tip.)

Upamo, da nosite s seboj brisačo, oziroma vsaj veste, kje jo imate spravljeno! Informirajte tudi svoje bližnje. Ko se bodo nekoč znašli v skladišču vogsanske vesoljske ladje, vam bodo hvaležni. (AI)

VITEZI IN ČAROVNIKI

Bojan Ekselenski piše nadaljevanje knjige **Vitezi in čarovniki : Indigo otroci** z naslovom **Vitezi in čarovniki : Indigo novi svet**. V času med obema knjigama pa je pripravil nekaj krajših novel. Te niso samo

Dežela Elem Jered (Drugotnost)

vmesne zgodbe, temveč ponujajo več ključnih podatkov s katerimi bo branje prihajajoče knjige zagotovo bolj preprosto in popolno.

Novele so:

- Vitezi in čarovniki : Prevrat
- Vitezi in čarovniki : Zadnji boj Zeolije
- Vitezi in čarovniki : Duhovi Aldeverga

Brati jih je potrebno v naštetem vrstnem redu. Vse tri skupaj predstavljajo roman povprečne dolžine. Na spletni strani www.vitezicarovniki.com si jih je mogoče prenesti v elektronski obliki in jih prebrati ob računalniku tudi na mobilnih napravah.

V prejšnji številki Jašubeg en Jered (števil. 18) je bil objavljen odlomek iz prve novele Prevrat. Je uvodna zgodba, ki se dogaja 2000 let pred prvo knjigo.

Druga novela Zadnji boj Zeolije je postavljena v čas takoj po prvi knjigi. Tretja Duhovi Aldeverga ji sledi takoj zatem. Druščina, ki je iskala tehagace, kristale moči, se znajde v starodavnem Aldevergu.

Nastajanje svojega romana avtor spremlja na lastni internetni strani. Tukaj je mogoče videti prenovljene zemljevide Drugotnosti, ilustracijo naslovnice romana, vilinsko abecedo in različne dodatke ter komentarje. Podaja nam tudi zgodovinske časovnice in kratke opise dinastij, ki tvorijo svet Drugotnosti. Z njimi si popestrimo razumevanje sveta in si olajšamo razumevanje branja.

Tukaj je tudi najavil, da bo do konca meseca avgusta 2011 izšla četrta novela:

- Vitezi in čarovniki : Evangelij po Mariji iz Magdale

(AI)

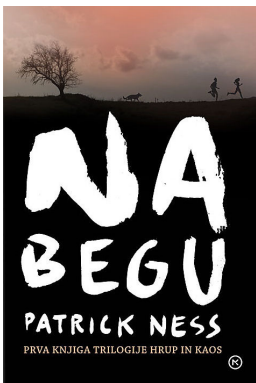

Črke vilinske abecede z mnogimi pomeni

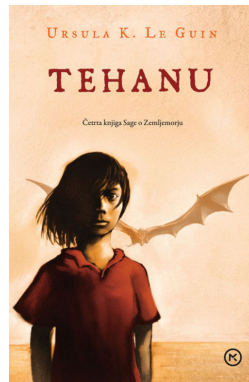
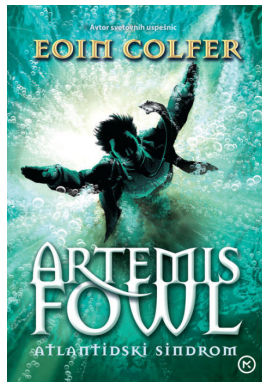

NOVOSTI IZ MLADINSKE KNJIGE

Mladinska knjiga je izdala v zbirki Srednji svet (fantazijska literatura) drugo knjigo slovenske avtorice Marget Belani: Otok vračev (trilogija Varuhi skrivnosti); četrto knjigo iz Sage o Zemljemorju avtorice Ursule K. Le Guin: Tehanu; sedmi roman Eoina Colferja: Artemis Fowl – Atlantidski sindrom (serija o Artemisu Fowlerju) in uvedla prvo knjigo trilogije Hrup in kaos avtorja Patricka Nessa z naslovom Na begu.

Ta pripoveduje o Toddu Hewittu, ki je zadnji deček v Prentisstownu. Vendar mesto ni takšno kot druga mesta. Vsi lahko slišijo misli vseh v neprekinjenem, neustavljivem hrupu, ki se nikoli ne neha. Nobene zasebnosti ni. Nobenih skrivnosti. Vendar! Le mesec dni pred rojstnim dnevom, ko naj bi Todd postal moški, naleti na mesto, kjer je popolna tišina. Kar ni mogoče. Prentisstown mu je lagal. In zdaj bo moral Todd bežati ...

obogatel. Vendar mu vedno nekdo prekriža načrte.

Tehanu je četrti del Sage o Zemljemorju, ene največjih klasik fantastične književnosti. Ameriška pisateljica Ursula K. Le Guin (1929) je trilogijo začela ustvarjati leta 1968 z romanom Čarovnik iz Zemljemorja, nadaljevala pa s knjigama Atuanska grobnica in Poslednja obala. Za Tehanu je prejela dve nagradi za najboljši fantastični roman - leta 1990 nagrado Nebula in leta 1991 nagrado Locus. (AI)

ZALOŽNIŠKI ATELJE BLODNJAK PRIPRAVLJA

Do desetega avgusta 2011 Založniški atelje Blodnjak (Ljubljana, Novo mesto) pripravlja pet novih knjig. Dve sta izpod »tipkovnice« Philipa K. Dicka: Iztirjeni čas in Izpovedi pokvarjenega umetnika (ta ni SFI!). Sledi največji iz »balkanskih prostorov« Zoran Živkovič s knjigama 12 zbirk in čajnica; ter Koraki skozi meglo. Zadnji avtor je Andrej Ivanuša z romanom Svetodrev.

To je uvodni roman iz pripovedi Legende iz gozda Tokara. Popelje nas na svet kuščarjev, plazonov in gomazin. Prvi dve poglavji smo v reviji že objavili (JeJ 17 in 18). Tako že lahko slutite o čem bo govoril.

Mojstra Philipa K. Dicka niti ni potrebno posebej predstavljati, vsekakor je roman Iztirjeni čas mojstrovina, ki jo je vredno prebrati.

Tudi Zoran Živkovič je svetovno znan pisec znanstvene fantastike in je zagotovo največkrat prevajani pisatelj na tako imenovanih »balkanskih prostorih«. Njegovi romani so vedno napeti in zanimivi. Po knjigi 12 zbirk in čajnica (Dvanaest zbirk i čajdnica) je televizija Studio B leta 2005 posnela igrano mini-serijo Sakupljač (Zbiralec). Na radiu BBC pa so izvedli njegovo radijsko-dramo Vagon.

Za knjigo Biblioteka je leta 2003 prejel nagrado World Fantasy Award. Bil je prvi pisatelj izven angleškega govornega območja, ki jo je prejel. Je najbolj prevajan srbski pisatelj, njegova dela so prevedena na dvajset jezikov.

O vsem se lahko prepričate tudi na internetnih straneh www.blodnjak.si. (AI)

Bojan Ekselenski

ROBOTI ISAACA ASIMOVA

Vemo, kdo je prvi uporabil besedo robot. A za pravega pionirja lahko ustoličimo dr. Isaaca Asimova, ruskega pisatelja, ki je svoj ustvarjalni vek preživel v ZDA. Napisal je čedno število romanov nam ljubih žanrov. Serija o robotih je ena najbolj cenjenih. Romani niso toliko pomembni zaradi jezikovnega bogastva ali vsebinskih inovacij, kot so pomembni s stališča odnosa človeka do umetne inteligence.

Vsaka od knjig iz robotske serije je svojevrstna filozofska razprava o našem odnosu do sveta, drugačnosti in tudi samega sebe. Zlasti niz romanov o prigodah civilnega detektiva Elijahja Baleya in robota Daneela Olivawa.

Prvi trije romani (Jeklene votline, Golo sonce in Roboti jutranje zore) so čisto prave tehnološke detektivke. V vsakem romanu se par detektiv in robot soočita z umorom. Asimov je mojster zanimivega zapleta, ki na koncu servira trilerški preobrat s precej osupljivo rešitvijo.

Skozi zgodbo plete filozofsko razmišljanje o robotiki in zlasti aplikaciji zakonov robotike. Mnogi, ki ste gor rasli v svetu pokuranih vampirjev, bada bum akcijah in velikih robotov, še ne veste za zakone robotike.

Naj jih za vas ponovim:

- 1. Robot ne sme poškodovati človeka ali s svojim nedelovanjem povzročiti, da pride do poškodbe.**
- 2. Robot mora ubogati ukaze človeka razen, če je to v nasprotju s Prvim zakonom.**
- 3. Robot mora varovati svojo existenco razen, če je to v nasprotju s Prvim ali Drugim zakonom.**

Asimov je s temi zakoni robotike postavil temelje humanega sobivanja ljudi in strojev z umetno inteligenco. Ljudje imamo že od nekdaj strah pred stroji, ki nas lahko zamenjajo. Jasno je, da človeška družba ne bo nikoli sprejela robotov, ki bi bili pametnejši in močnejši od nas. Takšni roboti morajo nujno vsebovati nezlomljive varovalke. Te so nekaj takšnega, kot bi sužnjem v možgane vstavili bombo, ki bi jih usmrtila ob misli na upor proti gospodarjem. Nihče se ne bi prepustil inteligentnim strojem brez nečesa, kar je podobno trem Zakonom.

Asimovi roboti v filmih

Film Jaz, robot (I, robot) se sicer navezuje na robote sveta Isaaca Asimova, a je vse skupaj daleč od njegove vizije. Notri so US Robotics, dr. Calvinova in roboti, a vse ostalo, kar je bistvenega za robote Asimova, je skvarjeno, kot plesniv burek. Roboti, podvrženi trem zakonom robotike nikakor ne morejo samovoljno, v interesu zaščite človeštva iz naše družbe narediti koncentracijskega taborišča. Roboti Asimova se v primeru, da prisostvujejo smrti človeka, poškodujejo, nikakor pa ne zmorejo uličnih bitk z ljudmi. Smrt pri njih povzroči okvaro med povezavami v pozitivnih možganih. A ker sodobna mladež potrebuje eksplozije, vratolomne dirke in teroriste, pač dobimo film, kakršen je Jaz, robot. Sicer korektna akcija, a idiotska implementacija Asimovih robotov.

Drug podoben film je AI. Ta Spielbergov in izdelek se samo od daleč navezuje na robote I. Asimova. Je pa glede odnosa robotov do ljudi pristnejši od akcijade Jaz, robot. Tukaj roboti ne mlatijo ljudi, temveč so podobni sužnjem antičnega veka.

Pred časom so posneli Biocentralnega človeka, ki je nastal na osnovi kratke zgodbe izpod prstov Isaaca Asimova. Robin

Williams igra robota, ki se razvija in na koncu želi postati človek. Zgodba se dotika izjemnih etičnih in moralnih dilem. Kje je meja med človekom in strojem, ki se zaveda samega sebe? Tukajšnji robot sledi Zakonom in je še najbližji viziji Asimova.

Pozitronski možgani

Ko je Asimov spisal svoje zakone robotike in prvo zbirko zgodb Jaz, robot, so bili pozitroni sveže odkriti delci. Ker se frajersko sliši, si je izmislil pozitronske možgane, kjer v gobi iz dragih kovin po matematično določenih kanalih švigajo pozitroni različnih potencialov. Vsak izvod možganov je narejen na osnovi zapletenih matematičnih shem. Zaradi načela nedoločnosti nista nikoli ustvarjena dva enaka skupka materiala in kode. Danes se lahko temu smejimo, a pozitronski možgani so bili izumljeni v 50-tih letih prejšnjega stoletja, še pred izumom integriranih vezij ali mikroprocesorjev. Takrat so še vladale elektronke. A pri Asimovu tehnikalije niso nikoli igrale najpomembnejše vloge. Glavni igralci so vsebina in filozofska igra z aplikacijami zakonov robotike in praktičnih primerih družbe prihodnosti. Vsa dela o robotih so svojevrstna študija stvarnikov do stvaritve in obratno.

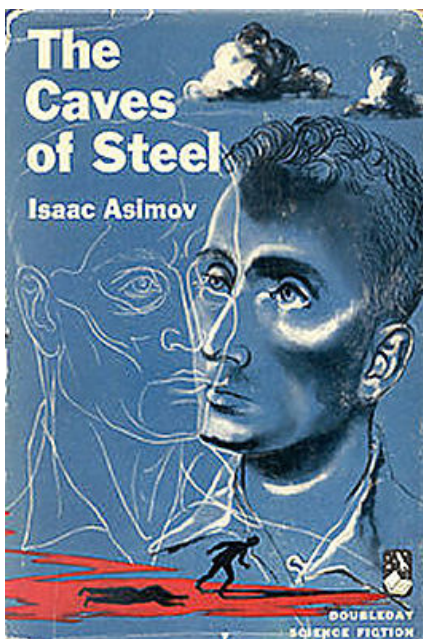
Robotska serija

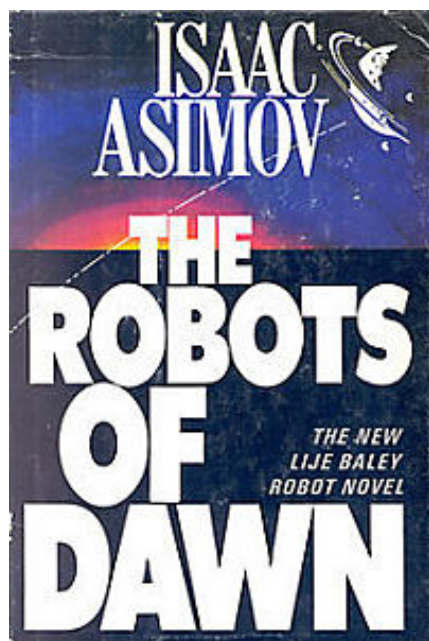
Robotska serija so romani, nastali po zbirki kratkih zgodb Jaz, robot. Slovenski prevod te zbirke smo dobili leta 1961 in vam ga priporočam za uvod v robotiko. Prgišče slastnih zgodbic zanimivo osvetli zakone robotike in predvsem njihovo aplikacijo v aktualno družbo.

Kasneje je začel pisati t. i. robotsko serijo. V njej spremljamo civilnega detektiva Elijahja Baleya in humanoidnega robota Daneela Olivawa. V tem nizu so izšli štiri romani. Prva dva kosa robotskega kolača sta priletela med nas še v 50-tih letih 20. stoletja.

Jeklene votline (The caves of steel)

Jeklene votline so izšle tudi v slovenščini pri tehniški založbi Slovenije v zlatih 80-tih letih. Knjiga je bila prvič izdana leta 1954. V njej spoznamo svet prihodnosti, kjer Zemlji posredno vlada 50 Zunanjih svetov, ki so se osamosvojili in sčasoma zavladali znanemu vesolju. V tem romanu spoznamo glavna protagonista (detektiva

in robota) in spremljamo raziskavo umora Vesoljca Dr. Sartona. Zgodba je mojstrsko izpeljana in konec je izveden čisto trilersko. Sicer bi lahko očitali preveč opisovanja tehnologije. Nekateri stranski liki so precej neizraziti in predvsem statični. Notri je cerebroanaliza (branje občutkov), ki se v kasnejših delih nekako izgubi.

Golo sonce (The naked sun)

Golo sonce smo takisto dobili v slovenščino v režiji Tehniške založbe Slovenije. Zgodba, prvič izdana leta 1957, znova spremlja detektiva Baleyja in robota Olivawa. Tokrat mora detektivski par raziskati umor na nenavadnem Zunanjem svetu Solariji. Spoznamo neverjetno individualistično in robotizirano družbo s silno čudaškimi fobijami. Znova je detektivski par soočen s skoraj nerešljivo uganko in jo v trilerski maniri razvozla. Tudi tukaj se med branjem ne moremo navezati na noben stranski lik. Mogoče je malce poudarjena zgolj Gladija Deelmar.

Roboti jutranje zore (The robots of dawn)

Ta knjiga, tretja v robotskem nizu, je nastala precej kasneje. Takrat je Asimov že hotel povezati robotski niz z nizom o Fundaciji. Knjiga je bila prvič izdana leta 1983, slovenski prevod smo kmalu dobili zaradi prizadevnosti Tehniške založbe Slovenije. Ja, to so bili časi pred najstniškimi vampirji in volkodlaki. Roboti jutranje zore se dogajajo na Aurori. Naša znanca raziskujeta »umor« humanoidnega robota, dvojčka robota Olivawa. Znova smo soočeni z druž-

benimi odnosi, zanimivimi navadami tujkega sveta in aplikacijo zakonov robotike. Znova smo deležni trilerskega zaključka. V tej zgodbi tesneje stopijo v igro že prej spoznana Gladija, tokrat imenovana Solarija, spoznamo hčerko dr. Hana Fastolfa, ki z očetom popolnoma prekine. Zraven je tudi dr. Kelden Amadiro, posebljanje rasizma. Zgodbis e vidi,d a je pisana z mislijo na povezovanje s serijo Fundacije. Tokrat spoznamo v nadaljevanju pomembnega R. Giskarda Reventlova in prvič se srečamo z besedo psihozgodovina, ki je pomembna v seriji Fundacije (zlasti v izvorni seriji iz 50-tih let).

Roboti in Imperij (Robots and Empire)

Ta knjiga neposredno poveže robotsko serijo s Fundacijo. Detektiv Baley ima samo obrobno, pravzaprav mimogredno vlogo, a v ospredje stopi robot Giskard. Osrednjo vlogo ima še Gladija, zraven je Danel Giskard Baley, potomec Elijahah. Zgodba se dogaja skoraj 200 let po dogajanju Zore. Spisana je bila leta 1985. Žal nimamo slovenskega prevoda, kajti nastopili so neugodni časi za izdajanje ZF.

V tej zgodbi je predstavljen Nulti zakon robotike, ki postane nekakšna osnova v Fundaciji predstavljene psihozgodovine. Ta zgodba ni detektivka, temveč svojevrstna vesoljska drama, ki elegantno razloži izginitve Zunanjih svetov z zemljevida Fundacije.

Preostalni

Robot Daneel Olivaw se zatem pojavi še v delih o Fundaciji, ki so nastali takrat, ko se je Asimov odločil povezati oba niza. A v teh delih zakoni robotike nimajo več svoje veljave.

Zakone robotike so uporabljali tudi drugi avtorji. Tudi sam Asimov je podpiral uporabo njegovih zakonov robotike. Žal so vsa ta dela slovenski publikli popolna neznanka. Še dela, prevedena v slovenščino so zdaj bolj ali manj lovilci prahu. Mladini se pač dogajajo skulirani krvosesi,

romantična patetika med volkodlakom in dečvo ipd. Robotika pride v ospredje samo takrat, ko je treba demolirati kakšno zlobno kovinsko kišto.

Samo norec bi ustvaril nasilnega robota

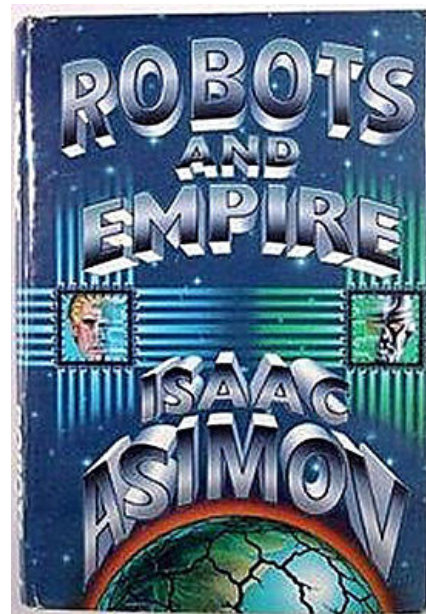
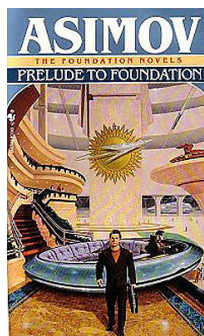
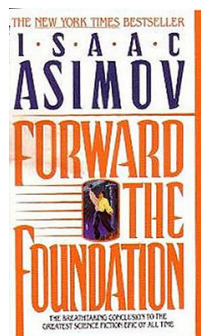
Robot, kakršnega si je zamislil I. Asimov, je logičen, nikakor pa ni pameten. Skozi romane o robotih spoznavamo, kako tanka črta je med pametjo in logiko.

Sodobna tehnologija je še svetlobna leta daleč od robotov, ki bi se samo približali Asimovi viziji. To, čemur mi rečemo roboti, so samo specifični računalniki, brez sledu naprednejše logike, kamoli pameti.

Če pa bi dobili sposobnost delati robote, kakršne je opisal Asimov, pa bi morali najprej iti skozi fazo tovrstnega odraščanja. Najprej bi si z njihovimi sposobnostmi postregla vojska. Potem bi imeli težave z nasilnimi roboti, tukaj bi bil močan odpor mirovnihi gibanja. Šele čez mnogo desetletij, po veliko žrtvah, družbenih pretresih, ako bi jih preživeli, bi konstruktorjem kaniolo, da morajo ljudi zavarovati pred roboti, oziroma zlorabo robotov.

Na današnji stopnji družbenega razvoja je bolje, da nismo sposobni izdelati robotov, kakršne opisuje Asimov.

Če bomo kdaj hoteli imeti robote in robotizirano družbo, opisano v robotski seriji, bodo ti morali imeti Tri zakone. Brez njih družba ne bo varna pred človeško norostjo.

3,7/5

DUHOVNIK PRIEST

Podatki o filmu

Prvi prikaz: 13. maj 2011
Dolžina: 87 minut

Režiser:

Scott Steward

Glasba:

Christopher Young

Igralci:

Paul Bettany, Karl Urban, Cam Gigandet, Maggie Q, Lily Collins, ...

Kratek opis

Cerkev je »izumila« jedijske viteze kot ultimativno orožje proti vampirjem. Ko so opravili svoje poslanstvo, so se jih, kaj bi drugega, odkrižali. A Lucifer se ne da kar tako ugnati. Hudič ima vedno mlade.

Duhovnik je še eden od množice stripov, ki so gibljive sličice postali. Strip je korejskega porekla, torej v samem bistvu ni poln ameriške domoljubne in družinske patetike, s katero nam zagrenijo marsikatero izkušnjo. Film se je v kinu že iztekkel, zato je ga ljubitelji klanja vampirjev počakajte na ploščkih. Vreden je vsaj izposoje, a če se vam takšne stvari dogajajo, boste zanj odšteli okoli poldrugega desetaka ojev.

Duhovnik (Priest) je film, ki je nastal na osnovi grafične novele, tokrat korejskega avtorja Min Wooja. Se sprašujete, kaj pomeni grafična novela. Tako v civiliziranih družbah pravijo stripom (ki pri nas nimajo ravno statusa umetnosti, razen če gre za čudaštvo, ki ga ne razume niti avtor). V filmu so vampirji (v rezervatih), nindža župniki in statisti. Svet je razdeljen na futuristična mesta, podeželska divjezahodna mesteca in silne pustinje z ruševinami

našega sveta. Mestom pod oblačnim pokrovom vlada bizarna teokracija, kjer so, namesto čevapdžionice in burekdžnic, spovednice s holografskimi župniki. Ni ga čez duhovno hrano ... in to dobesedno. To je torej scena krasnega jutrišnjega dne.

Film je skupaj spackal Scott Charles Stewart, ki ni več čisto neznan (režiral je Legijo, kar pa ni nekaj, s čemer se lahko pohvali).

Uvodni strip nam razloži osnove sveta, večni boj med vampirji in človeštvom in na koncu pokaže, kako je človeštvo zmagalo. Po stoletjih vojn je Cerkev pripravila ultimativno cepivo proti vampirjem – duhovnike s Silo. To so jedijski vitezi, ki so si malce sposojali še iz mnogih znanih nam ljubih svetov (Dune, Divji, divji zahod in še kaj). Ti UMF župniki so sesuli vampirsko zalego in jo strpali v rezervate (podobnost z Indijanci je zgolj naključna). Pri tem izgubijo samo enega od svojih članov. Ko Cerkev misli, da so vampirji uničeni, se takoj odkriža svojih nindž. V mestih vlada teokratski totalitarizem, kjer vam ves čas na ušesa trobijo potrebo po spovedi. Ljubezen do boga pogojujejo s slepo pokorščino Cerkvi (zamenjajte Cerkev s stranko in dobite našo politično sceno). Te nindže odrinejo na rob (in tudi izpod) družbe. Revolucija pač žre svoje otroke. Eni odnašajo smeti, drugi tavajo, a vsem je skupno, da so izbrisani s seznama užitvalcev sadov svojega dela. Ta svet se je zazibal v mirni spanec zmagovalca.

No, nekega dne pa se zgodi vampirski napad. Cilj napada je nečakinja Lucy Pace (malce lesena Lily Collins), ki se izkaže, da je hčerka enega najboljših, kratko imenovanega Duhovnik (Paul Bettany – igral je Silasa v Da Vincijevi šifri, torej še ena UMF vloga v službi Cerkve). Za pomoč ga zaprosi šerif Hicks (Cam Gigandet), ki ima do ugra-

bljenke bolj mokre interese. Župnik stopi pred kler in ti mu seveda prepovedo kakršno koli akcijo. Nočejo verjeti, da so se vampirji vrnili. V svoji vlogi trgovinski predstavnikov boga na zemlji se oblastniki počutijo kot "bubreg u loju", skratka cip in pečenek imajo na pretek. Torej tip, ki je pravi U.M.F., pošlje Cerkev tja, kamor luč ne posije in gre v akcijo sam, samcat. Kler se z njegovim MF-jevstvom ne strinja in za njim pošlje ostale župnike – frajersko dečvo (Maggie Q) s tremi kerlci. Seveda je odveč pripomniti, da se dečva pridruži Duhovniku. Slina pač mora teči ...

Šef vampirjev pa ni neki brezveznik, ki najprej ugrizne in potem vpraša. O ne! Alfa samec vampirjev je povampirjen, na začetku izgubljen župnik, zdaj imenovan Black Hat (Karl Urban, vsi ga imamo radi zaradi vloge v zadnji inkarnaciji Zvezdnih stezah). Ta naj bi bil KIA (ubit v akciji). Vampirji vprežejo vlak, ki je mešanica med Wild wild West in raketno tehniko. S pomočjo tega brzinskega čiči-pu najprej pomalica in sesujejo mesto Jeriho. Tam na šefa vampirjev naletijo trije župniki. Vse tri seveda sesuje, nakar jih v veselje krokarjev, vran in turistov, pribije na križ. Vampir ima svoj načrt. V tej raboti ima svojo vlogo tudi sluzavi prodajalec nepotrebnosti, ki je odet v truplo Brad Dourifa (vsi ga poznamo iz Duna).

Takrat se začne pravi lov. Od tega lova je odvisna usoda človeštva (vsaj tako mislijo marketingarji, a jaz vam pravim, da širijo bikov drek). Vsega vam ne mislim izdati. Če uživate v barvitim teptanju vampirjevih pravic, je to film za vas. Kar sami se potrudite do kina ali ploščka in se omastite s fino akcijo. Vizualno je film mešanica Batmana, Terminatorja, Dune, Vojne Zvezd, Temnega mesta in še česa (gotovo se boste spomnili česa, če niste zadnjih 20 let preživeli v

Zaprtem oddelku). Režiser je obilno kopiral tudi Prežečega tigra in skritega zmaja (vsaj nekatere akcijske scene). Ravno to kopiranje raznih virov iz odličnega filma naredi dober film. Posebni učinki so spodobni. Vampirji sicer niso nek umetniški vrhunec, a svojo računalniško animirano vlogo dobro opravijo. Posebej bi tu izpostavil uvod v obliki risanke. Ta nam poda potreben uvod.

Celokupno gre za kompetenten izdelek. Zgodba sicer ni ravno vrhunska umetnina, a je daleč iznad idiotizmov v obliki Rdeče kapice in podobnih fekalij. Avtorju stripa se vidi, da je občudoval nekatere pomembnejše izdelke pop kulture. To ni slabo, saj sta jih režiser in scenarist uvedla na dovolj užiten način. Igra je bolj ali manj spodobna. Ni presežnik, a ni slaba. Notri ni nekih zvezd, a to sploh ne vpliva na končni vtis. Film je namenjen ljubiteljem kvalitetne ZF akcije, ki od filma ne pričakujejo žalitve svojega intelekta. To je pomembno, saj danes vse več filmov nam ljubih žanrov dobesedno užali umske sposobnosti vsakogar z IQ iznad 50 ali starejše od 8 let (Somrak in Rdeča kapica, me slišita?). Končna ocena seveda ni presežnik, a je dovoljšnja za ogled. Žal oceno zbijе preočitno kopiranje in preveč tesna navezava na kvalitetnejše izdelke nam ljubih žanrov.

Konkluzija in ocena

Zgodba	1,2/2 Ni ravno vrhunec pripovedništva.
Igra	0,6/1 Igralci in igralkе so večinoma dobri, ne pa tudi kaj več.
Izvedba	0,9/1,5 Sicer je korektno izpeljano, a je vse preveč že videneга.
Tehnična kvaliteta	0,3/0,5 Ni nek tehnološki presežnik.

**Skupaj 3,7/5
torej dobro, gledljivo,
nikakor pa ne
hlačetresno.**

Za Vas gledal: **Bojan Ekselenski**

SVETOVNA INVAZIJA, BITKA ZA L.A. WORLD INVASION, BATTLE FOR L.A.

2,9/5

Podatki o filmu

Trajanje: 116 minut

Režiser:

Jonathan Liebesman

Scenarist:

Christopher Bertolini

Vloge:

Aaron Eckhart, Michelle Rodriguez,
Bridget Moynahan

Kratek opis

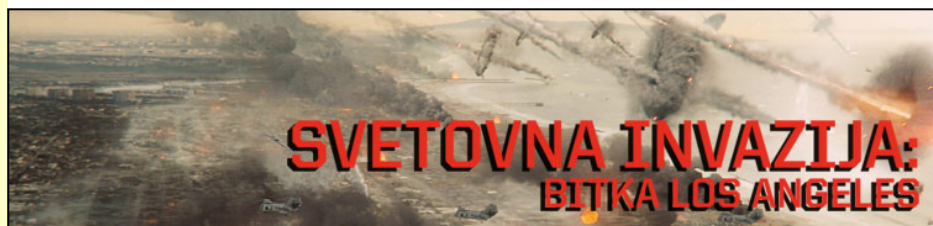
Še ena neuspela invazija malih zelenih izbuljenookih izvenzemeljskih grdavšev na rodno ameriško grudo (pardon Zemljo). Ker je bil New York že tolikokrat napaden, so za spremembo izbrali Los Angeles. Sicer pa isto sr...

Dočakali smo ga. Še en film o invaziji vesoljcev na ameriško rodno grudo. N. Y. ga je že prevečkrat skupil, zato so kravatarji izbrali drugo markatntno kuliso - L.A. (za neznalce: Los Angeles - mesto angelov (in demonov). Pravzaprav so Sestreljeni črni jastreb križali z Dnevom neodvisnosti (ID 4) in posneli reklamni spot za najdražjo vojsko na svetu. Ravno to reklamiranje ameriške vojske je ena od cokol, ki gledljivo loči od kvalitetnega ali celo odličnega.

Svetovna invazija se začne kot reklama za zgodnje upokojevanje podoficirjev. Spremljamo našega junaka med jutranjim šitrom, ko ugotavlja, da počasi odhaja med

staro železo
(beri: v pisarno).

Žal ne bo nič s penzijo, kajti nad LA in ostala obmorska letovišča se z neba vsujejo zastojkarji. Tipe dokončno in nepovratno razbesni računanje vsake zaplate slovenske obale. Ker so turisti prileteli iz daljnega veselja, so zaradi takšnega zaslužkarstva upravičeno besni in se odločijo za genocid. Ker ne ločijo pogoltnih jemalcev

vstopnin od ostale raje, začno streljati vse živo. Bog bo že v nebesih prepoznal pravičnike. Tudi arhitektura jim ni preveč všeč, zato iz Mesta angelov kmalu naredijo Mesto pekla. Ameriška vojska seveda posreduje. Kako ne bi? Razgrajachi so že predhodno dali tinte piti policajem, jim razbili inventar in zdaj nadaljujejo z izgredi. Glavni vojni frajer je Aaron Eckhart. Igra narednika, ki je malce izven mode. Kmalu se znajde v peklu vojne v Santa Monici (alieni so pobili vse tamkajšnje silikonarice in sponzoruse, zato je fant besen). Misija vojske je seveda svetopisemsko čista. Rešiti morajo skupinico civilistov, ki so se predolgo zadržali v Whitecastlu. Seveda v skladu z domoljubno patetiko za svetli cilj pade neznanost število pogumnih junakov. Misija reševanja civilov za vsako ceno je silno primerna tema za reklamni spot. Ameriški civilisti morajo vedeti, da jih bo iz vsake zagate rešila njihova US Army.

Fino je prikazano prebijanje strumne četice MF soldatov. Kmalu eden od njih naleti na tero... pardon, aliena. Sprva je za odstrel enega samega aliena potrebno deset nadmočnih marincev, ki vanj vsujejo nekaj saržerjev municije. A kmalu maringskega kanonfutra zmanjka in preživeli so se nabildali z EXP +100. Zatorej kmalu en

marinec zadostuje za odstrel stotinj ali nov. Nesrečniki, ki so napačno parkirali v L.A. padejo hitreje od sponzorov v klubu milijonarjev. Logika? To ni film, ki bi gradil na logiki, temveč reklamiranju marincev. Vojna iz naslonjača je pač zabava. Najprej ti zvišajo adrenalin, nakar padajo kot muhe. No, alieni vztrajno masakrirajo ameriški folk. S svojo nadmočno tehnologijo opravijo malo potrebo nad mogočnim USAF. A naš Aaron se ne da. Ker je nabildan že z EXP + 1000, zadostuje za celotno alinesko zalego in še kaj zraven. Sam, samcat sesuje ključno aliensko bazo in ameri znova zasedejo LA. Idila vseh idil.

To je to. Film odlikujejo odlično posnete akcijske sekvence. Živo in predano prikaže pekel bojišča. V tem je resnično odličen. Žal pa pogrne na področju gradnje likov, logike in razvoja zgodbe. Notri je recimo tudi Michele Rodrigez. Frajerska frača je v filmu samo zaradi lepšega. Tudi ostali liki so zgolj kiparski izdelki s karizmo pokvarjene kure. Prepoln je cenenih klišejev. Vsekakor je film namenjen zabavi in morebiti razmisleku o tem, kaj bi se res v primeru takšnega napada zgodilo? Verjetno pa film ne bo nikogar spravil v umski pogon, saj gre za akcijado, ki brca na prvo žogo. Škoda.

Za konec še malce za šalo. Vemo, kako

bi se na takšen napad odzvala slovenska vojska - sindikat bi poslal štabu alienov protestno noto, saj bi z napadom na našo podalpsko veličastje prekršili njihovo kolektivno pogodbo.

Skupna ocena je 2,9/5. Film je torej povprečen, zadovoljeni bodo samo ljubitelji takšnih spektaklov. Če pa iščete zgodbo s poslušom za razvoj likov, kaj več od igre na prvo žogo, pa boste malce razočarani.

Konkluzija in ocena

Zgodba	1,2/2
Igra	0,6/1
Izvedba	1,1/1,5
Tehnična kvaliteta	0,4/0,5
Ni nek tehnološki presežnik.	

Skupaj 2,9/5 povprečno, le za ljubitelje takšnih spektaklov.

Za Vas gledal: **Bojan Ekselenski**

X-MEN: PRVI RAZRED

X-MEN: FIRST CLASS

Režiser:

Matthev Vaughn

Vloge:

Kevin Bacon, James McCoy, Rose Byrne, Michael Fassbender, Jennifer Lawrence

Kratek opis:

Kaj je bilo prej, preden so X-man postali to, kar so.

S temi X-možmi je križ. Franšiza lastniku licence prinaša slastne dobičke in zategadelj se ji ne bodo odpovedali. S tem ni nič slabega, kajti na začetku ni zgolj obilica eksplozij, smrklastih joškarič in patetičnega patriotizma. Snavalci projekta se niso zadovoljili zgolj z ozko odmerjeno ciljno publiko, povprečnimi ameriški srednješolci (torej bivalci EU starosti med 10 in 13 leti), temveč želijo prinesiti zadovoljstvo tudi v ume zrelejše publike. Ta pa ne pada na baročna oprsja in povečevanje maščevanja vsem liberalnim prascem tega sveta.

Posvetimo se temu, kdo je ta film zagrešil. Režiserski korobač je vzel v roke Matthev Vaughn. Igro so zaupali precej mladi in ne tako pogosto videni ekipi. Edini dovolj znan je Kevin Bacon, ki je izvrstno upodobil pra X-zlobca Sebastiana Shawa.

Preostalnik trupelc je sledeč:

3,9/5

- Mladi Charles Xavier – James McCoy (videli smo ga recimo v Kronikah iz Narnije in še kje),
- Erik Lehnsherr (bodoči Magneto) - Michael Fassbender, viden recimo v Neslavnih barabah, svoj glas je posodil tudi igri Fable III,
- Moira McTaggart - Rose Byrne (videli smo jo v 28 tednov kasneje),
- Raven & Mystique – Jennifer Lawrence (videli smo jo v nekaj TV serijah, kot je Jasnovidka),
- The man in black – Oliver Platt (viden v 2012, Mirno jezero in še kje),
- Azazel – Jason Flemyng (Spopad Titanov, Solomon Kane ...),

- Kapitan – Michael Ironside (viden v množici filmov, kot je Terminator: Odrešitev, Vesoljski bojevniki ...),

Vsa ta družina je šla veselo ... No, začetek ni za vse tako bleščeč. Spremljamo židovskega dečka, bodočega Magneta, kako mu fentajo mamó. Vzrok? Ker noče uporabiti svojih moči. Tukaj se filmarji zapletejo v nelogičnost, saj imamo na začetku prvih X men podobno sceno, a je precej drugačna. Ampak komu mar, če Madžarska nima morja? Zlobec Sebastian Shaw zbira posebneže X, s katerimi ima svoje načrte. V vlogi SS-ovca se je lahko veselo izživljal nad »manjvrednimi«. Gospodiču Xavierju na drugi strani nič ne manjka. Uživa v razkošju bogate družine. Sklep po uvodnih minutah? Okolje slabo vpliva na bodoč odnos do normalne družbe.

Glavnina dogajancije se odvija v 50-tih in začetku 60-tih let. V okviru tajnega programa (ve se, katere države), se X-ljudeki združijo pod eno streho. Druži jih enoten nasprotnik, Sebastian Shaw. Predrzni gospod Shaw ima slab zadah in želi terminirati

človeštvo predzadnje razvojne stopnje, torej ljudeke brez X. X-ljudeki se medsebojno fajtajo, a vlada ima svoje načrte. Kjer so levi, so pač tudi hijene. In ko je plen na tleh, se hijene želijo odkrižati levov.

Zaključni fajt je veličasten. Zgodi se, da si Rusi in Američani družno zaželi X-strice in X-tete poslati v božje naročje. Ti se s tem ne strinjajo, kajti svet je še mlad. Na koncu se stvari razčistijo tako, kot smo jih vajeni iz prvih treh X-filmov in nam postane jasno, kaj je Magneta pognalo na pot, po kakršni pač hodi.

Film prikaže razvoj likov, ki niso statične marionete. Dogajanje ni nikoli zateženo, razpotegnjeno in nategnjeno. Sicer zgodba ni oskarjevski material, a postreže z dovolj iskre, da ne izpade banalna. Magnetov odhod na drugo stran zakona je razložen z logičnimi argumenti, kasnejši postopki udeleženih so lepo nastavljeni. Tukaj je tudi malce najstniškega zafrkavanja, neodgovornosti in eksperimentov.

In na koncu pride seveda ocena. Filma niso tlačili v 3D, kar ni noben minus. Bolje običajen X-Y, kot pokvarjen Z. Film je torej

dober, zgodba dobra, a nič od tega ni presežnik. A včasih je bolj dobiti varno in udobno kvaliteto. Film ni namenjen mladičem, saj ne bodo čisto dobro razumeli vseh podtonov. Film priporočam vsem ljubiteljem dobre ZF akcije.

Konkluzija in ocena

Zgodba 1,2/2

Igra 0,7/1

Izvedba 1,2/1,5

Tehnična 0,4/0,5

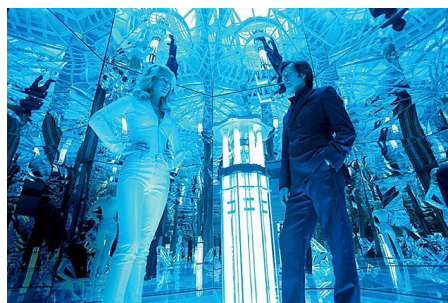
kvaliteta Ni nek tehnološki presežnik.

Skupaj 3,9/5
Dober film - zgodba,
a nič ni presežnik.

Za Vas gledal: *Bojan Ekselenski*

Čuj stari, reklama ne laže! Spila je Redbull in dobila krila.

Veš, ta klub je ful kul!

Pridruži se mi in skupaj bova vladala galaksiji!
Ups, napačen film, to je bilo besedilo za Star Wars.

2,0/5

RDEČA KAPICA RED RIDING HOOD

Režiserka:

Catherine Hardwick

Scenarist:

David Johnson

Vloge:

Garry Oldman, Amanda Seyfried, Billy Burke, Virginia Madsen, Siloh Fernandez, Max Irons, Julije Christie, ...

Kratek opis:

Patetična vampirščina, ki s staro pravljico o Rdeči kapici nima nobene zveze. Pravzaprav ji je celo v sramoto.

Vsi poznamo pravljico o Rdeči kapici, malce prismuknjenem volku in lovskeemu odstrelu nesrečne žival'ce. Ampak to je pravljica. Režiserka Somraka nam je dostavila drugačno vrsto pravljice, pravzaprav je spackala žajfnico »kdo se bo s kom po osnovnošolsko poljubljal z inkvizitorskim župnikom«. Skratka, dostavila nam je somračno patetiko.

A najprej prelistajmo seznam ljudekov, ki nam je dostavil ta filmski ne(s)(umo) tvor. Režisersko palico je držala somračna Catherine Hardwick, scenarij je iz bolečin kravatarskih blodenj izpljunil David Johnson. Trupla deležnikov so nosili Garry Oldman (oče (inkvizitor) Solomon), Amanda Seyfried (Valerie), Billy Burke (foter – enako vlogo ima tudi v Somraku), Virginia Madsen (mati), Siloh Fernandez (Peter) Max Irons (Henry) in Julije Christie (babica). Ob tem je še nekaj oseb, med njimi tudi Michael Hogan, ki v seriji Galactica igra polkovnika.

Pa je film kljub temu vreden ogleda? Za kino vstopnico je škoda denarja, razen če morate (govorim fantom z najstniškimi dekleti) ustreči svoji deklini. Film se jim bo dogajal, kajti najstnice so usekane na scene »kdo bo s kom« in »kjer je ženščina v središču ljubavnega interesa«. Če pa iščete pravo volkodlačenje, pa pozabite na ta film. V tem filmu ni nobene fantazijskosti. Vsa grozljivost je združena v obliko brutalne zlorabe lika in dela Rdeče kapice. Naj se v odmoru med dvema izlivoma žolča posvetim vsebini. Dogajanje poteka v neki

vasi nekje bogu za hrbotom. Tam je dečva (Virginia), ki jo naskakujeta dva mladca (Henry in Billy). Eden je bogatinec, drugi je sirotek. Ve se, s kom so jo starši (zlasti mati, ki ji vedno manjka keša) zaročili. A vmes prileti kup dreka v premajhen ventilator. Volkodlak udari. Vaščani organizirajo lov, a seveda nimajo za burek. Pokončajjo samo nedolžnega volkca in priredijo fešto. Takrat pride v vas pravi MOFO, vreden strahu. Oče Solomon (Garry Oldman) je v vlogi cerkvenega klavca volkodlakov edina svetla točka filma. Z mešanico inkvizicije in stalinističnih čistk poskusi ujeti volkodlaka v človeški obliki. A mu razen ustvaritve lokalnega gulaga ne uspeva najbolje. Izkaže se, da je volkodlak tisti, ki je car scene.

Vmes smo deležni jokajoče patetike, kakršne smo se najedli že v drugih somračnih. Postrežejo nam s kulturnimi stavki nam ljube Rdeče kapice. Ta vstavek so hoteli kravatarji. Konca vam ne razkrijem, ki sicer ni slab, a ne more popraviti idiotizmov celote. Zgodba je večinoma predvidljiva, vodena z otroško naivnostjo in je očitno namenjena najstnicam, ki se jim dogaja enostavne in predvidljive jokajoče čustvenosti.

Glavna igralka naokoli frfota za prikazan letni čas precej malo oblečena. Tisti rdeči plašč je okras, ki prizadetim paramecijem dokazuje, da gre za Rdečo kapico.

Film sem si ogledal na DVD-ju. Kot referenco sem imel originalno povest, ki jo ta somračna nakaza grdo zlorabi. Režiserka nima nobenega smisla za vodenje zgodbe in ji manjka občutek za zdravo pamet. Kar groza me je ob misli kakšno patetičnost nam bo dostavila z novim somračenjem. A ljudi z novci, ki so počastili ta projekt, to ne boli. Kritična masa patetične čustvenosti potrebnih najstnic je dovolj, da bo cekin za burek, jogurt in nov Ferari.

Skupna ocena je torej poštenih 2,0/5, torej komaj zadovoljivo.

Konkluzija in ocena	
Zgodba	0,5/2
Igra	0,5/1
Izvedba	0,2/1,5
Tehnična kvaliteta	0,4/0,5

Skupaj 2,0/5
Patetično, da še za najstnice ni dobro.

Za Vas gledal: **Bojan Ekselenski**

2,8/5

TRANSFORMERJI: TEMNA STRAN MESECA TRANSFORMERS: DARK OF THE MOON

Režiser:

Michael Bay

Vloge: Shia LaBeouf, Rosie Huntington –
Whiteley, Patrick Dempsey, ...**Kratek opis:**Velik bada-bum, ki sliši tudi na ime Trans-
formerji 3, namenjen ljubiteljem Has-
brojevih igrač in mega filmskih eksplozij.

Veseli dan ali Chicago bomo zakurili.

Transformerji so licenčna stvar, konkretno gre za igrače megakorporacije Hasbro. Film je samo nadaljevanje že videnega. Gre za obilje megadetonacij, množice posebnih učinkov in seveda fukotožnih scen, kjer je vse omejeno na navidezno puritanstvo konservativcev. Film je narejen po okusu ameriških srednješolcev. Pri nas, kjer je poneumljanje že precej napredovalo, bodo užitek našli zadnji letniki osnovne šole in srednješolci. Film je, podbono kot predhodna dva, zagrešil Michael Bay. Mož je mojster prodajanja velikih eksplozij z malo vsebine in tokrat prekosi samega sebe.

Začne se čisto OK. Vsaj na začetku sem mislil, da le ne gre za licenčno sranje, a me je drugi del filma postavil nazaj na realna tla. Glavni tič je isti – nadležni Shia LaBeouf v vreščече tečnem truplu Sama Witwickya. Zraven so primaknili slastno plastično fračo Rosie Huntington – Whiteley v teleščku nove Samove otroške ljubavi Carly Spencer. Samo v filmu lahko tako slastna dečva sploh pogleda debila, kakršen je Sam, kaj šele, da bi se šla z njim igrati zajčke. Glavni

človeški zlobec je Patrick Dempsey, ki je nekako zgrešil film. Še plišasti medved mojega sina je primernejši za vlogo hudobca. Tip hoče biti UMF, a izpade navaden, nepotešen potrebnež. Robotska železnina je klasična. Znatno del njih je tu za zabavo 6 – 8 letnikov, katerim je film namenjen.

Film ima celo zgodba. Otvori se s kopijo uvodne bitke iz Vojne zvezd: Maščevanje Sitha. Potem pridemo na naš svet, kjer izvemo »skrivnost« programa Apollo. Ta del filma je kolikor toliko spodoben. Naši železninarji seveda bušmansko in obamas-to sejejo ameriško demokracijo, a naša nadloga je brez službe. Medalja predsednika, ki je dobil Nobelovo nagrado za prazen nič, očitno nima cene. A nadloga dobi delo v precej čudaški firmi. Vmes se mulc sooči z realnostjo delovanja javnega sektorja, ki je skoraj kopija slovenskega (važen je papir, šele potem pride vse drugo). Mimgredno prifrčijo fekalije in začne se štala. Začetek je sicer obetajoč, a kmalu zgodba izgubi logiko in ostanejo samo še velike eksplozije, ponavljanje že videnega in vse

skupaj kmalu izgubi vsakršen smisel. Scenaristom in režiserju je zmanjkalo idej in ker kravatarji hočejo določen izdelek, smo v zadnji uri deležni nizanja nelogičnih neumnosti. Na koncu pa dobimo še slavonspevo izvažanju demokracije na konici raket.

Film je namenjen ljubiteljem igrač, ki nastopajo v filmu in vsem s starostjo pod 13 let, a najbolje se bodo počutili otroci med 6 in 10 let starosti. Starejši se prepustite zgolj masiranju čutov in naredite odklop zavestnega uma. V filmu ne iščite nobenega inteligentnejšega sporočila ali kakšnega logičnega smisla. Za konec me zanima, čemu se je pod film podpisal tudi Steven Spielberg? Očitno mu na stara leta gre na otročje.

In zdaj pride trenutek resnice. Tehnika-lije niso slabe, a je 3D slabši od Avatarja, je pa, tako na prvi met noža v goblinov uč, boljši od Z osi v zadnjem Harryju Potterju.

Konkluzija je preprosta: 2,8/5. Torej gre za zadovoljiv izdelek brez presežnikov in v primeru, da ga zamudite, vaša duša ne bo na izgubi.

Nikoli več ne bom kadil vesele trav'ce.

Konkluzija in ocena

Zgodba	0,9/2
Igra	0,6/1
Izvedba	1,0/1,5
Tehnična kvaliteta	0,3/0,5

Skupaj 2,8/5
Če ga zamudite, vaša duša ne bo na zgubi.

Za Vas gledal: **Bojan Ekselenski**

5,0/5

HARRY POTTER IN SVETINJE SMRTI 2

HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS 2

Podatki o filmu

Dolžina: 130 minut
3D tehnika

Režiser:

David Yates

Scenarij:

Steve Kloves po knjigi J.K. Rowling

Igralci:

Daniel Radcliffer, Emma Watson, Rupert Grint, ...

Kratek opis

Grande finale Harry-jeve odiseje. Dočkali smo konec sage in tudi konec številnih filmov o najbolj slavnem čarovniškem vajencu vseh časov. Bila je res dobra izkušnja.

To sem jaz, Harry Potter! Končno smo na koncu. Ampak, kaj se skriva tam, izza oceana?

Potterijada je prišla do svojega bridkega konca. Franšiza se je iztekla in zdaj lahko potegnemo črto. Zaključek žal ni čisto na ravni zadnjih dveh filmov. A ne dlakocepimo. Film je namenjen ljubiteljem najpopularnejšega čarovnika. Režiser je ostal isti, kot pri predhodnem filmu – David Yates. Tudi ostali člani so obdržali svoje vloge,

vključno z mrtvimi. Ja, pokažejo se tudi liki, ubiti v predhodnih delih ali pa so bili ubiti še pred začetkom sage.

Začnimo pri igralcih. Znova so like oživilo sposobni angleški igralci. Ne bom jih našteval, saj jih poznate. Če jih ne, potem najbrž ne berete pravega magazina ... Naj takoj poudarim, da tudi zadnji HP (ne, ne mislim

računalniške firme) NI otroški film. Mladice in mladiči izpod 15 let od filma ne bodo veliko odnesli. Zlasti mlajšim bodo v določenih trenutkih stopile na oči solze. Torej dragi starši, ne vlačite svoje mulčadi v kino. Za njih so Avtomobili in podobne risanke.

Vsebina je znana vsem fantazijoljubkam in fantazijoljubcem. Sveta trojica (Harry,

Zdaj je čas, da si najdeš vlogo v kakšni drugi franšizi! Tu sva oba končala s svojima vlogama. Malo mi je žal, da več.

Ron in Hermonia) so na lovu za »skrivžnimi«. Mrlakenstein se s tem seveda ne strinja in zbere svojo temačno vojsko (dejansko je ves film posnet v precej tematičnih tonih). Mimogredno so vpleteni v štorijo s svetinjami smrti. Ravno ta del je prešibak, premalo izpostavljen in prav nesramno neizkoriščen. Režiser se žal vse preveč drži knjižne niti, kar je včasih kul, včasih pa ne. V tem primeru ni.

Zgodba je v bistvu precej enostavna. Med lovom na skrivžne se znajdejo na Bradavičarki. Tja zaidejo tudi hudobci in deležni smo besnega fajta. Malce me spominja na pokol domorodcev iz Vojne Zvezd: Fantomska grožnja. Tudi tam so se otroško smešni Jar Jar Binksovi sonarodnjaki obdali z energijskim ščitom, ki je na koncu klonil pod težo odraslih MF-jev. Imamo še sceno z umirajočim prof. Rawsom in izvemo nekaj ozadja.

Od tu dalje pa je zgodba speljana precej leseno in imel sem občutek, da tudi sama Row-lingova ni vedela, kaj naj stori. Yates je poskušal knjigo kar se da tesno spraviti v žive slik'ce, kar ni bila najboljša poteza. Skratka, zadnji del filma ni popolnoma na ravni recimo Polkrvnega princa ali Svetinj smrti 1. Škoda. Konec filma je morebiti nepotreben v prikazani obliki.

Celokupno vzeto imamo dober film, vreden ogleda, a pri zmajevem zadahu, ne vodite s sabo male dece. Vsi izpod 15 let ne bodo razumeli vseh podtonov in detajlov. Vmesne malce smešne scene včasih sedejo, včasih pa ne. In seveda, Ron se, končno(!), zaliže s Hermonio.

Na koncu naj se še obregnem ob 3D. Žal ne izpade tako, kot bi lahko. Nekatere scene, žal preredke, so na ravni Avatarja, a večji del imamo opravka z odtenki sivine,

ker Z os nekako ne pride do pravega izraza. Pravzaprav je celo moteča. Yates pač ni Cameron.

Pod črto dobimo 3,4/5. Torej gre za dober film, ki pa žal ne doseže zadnjih dveh delov. Pokoplje ga predvsem neizkoriščenost zgodbovni nastavkov in tudi nedodelan 3D. za to lahko okrivimo tržno naravnano vodenje zgodbe in režiserjevo pijansko držanje razmajanega plota.

Konkluzija in ocena

Zgodba	1,2/2
Igra	0,8/1
Izvedba	1,2/1,5
Tehnična kvaliteta	0,2/0,5

Skupaj 3,4/5
Prišli smo do konca in se oddahnili. Bo, res bo Harry zmagal!

Za Vas gledal: **Bojan Ekselenski**

Še sreča, da je moja mama duh. To bi jih dobil, ker sem umazal pulover.

O življenju, vesolju in sploh vsem

www.andros.si/vesolje/

VSEMIRJE
kratki vodič po osončju in okolici

OSONČJE   GALAKSIJE IN ZVEZDE   VESOLJE   ŽIVLJENJE   POTOVANJE   NA MARS   POJMOVNIK

[kataloška stran] [ustvarba enot] [servisna stran] [cevezave]

www   moje strani   Google+   st5

Komentarje, pripombe in vse drugo pošljite na andros@andros.si
Vsa pravica pridržane. © 2005-2009, Androj Ivančič, Maribor. Zdi se sprememba na tej strani: 24.07.2010

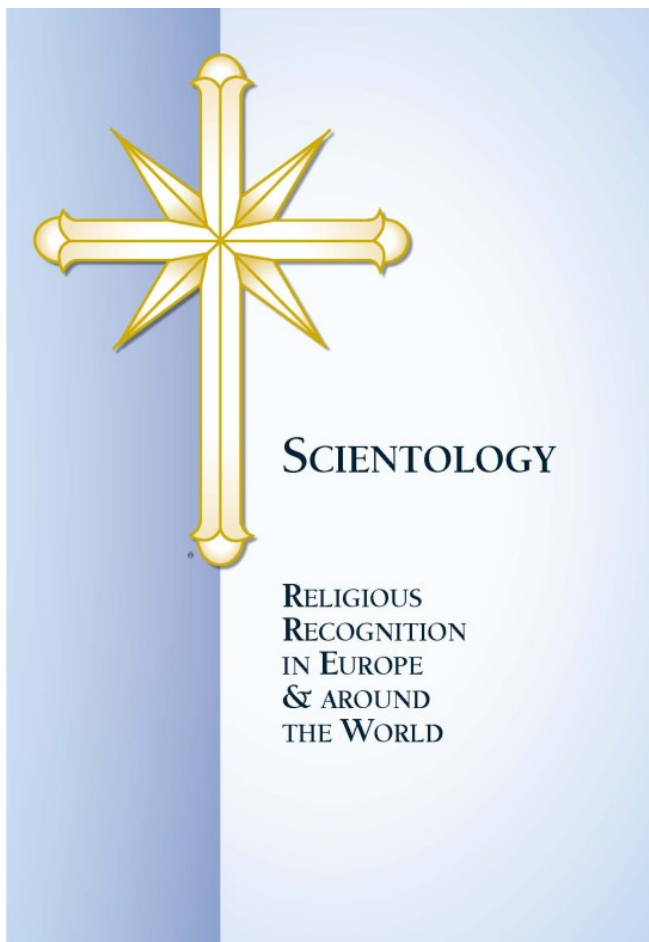
- Podroben opis Sonca in planetov Osončja
- Nastanek in mehanika galaksij
- Rojstvo, življenje in smrt zvezd
- Bigbang, struktura vesolja in njegov konec
- O možnostih življenja na različnih planetih
- O potovanju na Mars, izza meja Osončja in še dlje
- Pojmovnik, pojasnilo manj znanih pojmov, formule

Mara R. Sirako CARGO KULT 2½

V kaj vse verjamemo ljudje?

V marsikaj in to ne glede na to ali verjamemo v posvetne ali duhovne stvari. Primer verovanja v posvetne zadeve smo lahko opazovali ob 20 – letnici samostojnosti Slovenije. Koliko ljudi, ki so se spominjali preteklih dogodkov, je nazorno razložilo, kako se verjeli, da jim bo v samostojni državi bolje. Njihova vera v boljši jutri je bila utemeljena na enem samem dejstvu – na svoji zemlji bomo sami gospodar, sami bomo odločali o sebi. Kadarkoli verjamemo v nedokazano, gre za religioznost. In če cilji verovanja niso izpolnjeni, nastopi težko razočaranje. Kar se vidi tudi na drugi strani, na strani oblastnikov. Spomnimo se svetopisemskega dogajanja v času, ko je Mojzes popeljal Izraelce iz Egipta v puščavo. Ko je odšel na goro na pogovor z Jahvejem, so ljudje izgubili vero, pričeli izdelovati zlata teleta ipd. V govoru mnogih aktualnih politikov zasledimo iste retorične figure, kot jih je uporabil jezni Mojzes. Dobro nam je, v primerjavi s prej nam je mnogo bolje. In navedejo podatke. Recimo, življenjska doba se je podaljšala. Krasno! Problem je le, da imajo upokojenci nizke pokojnine in se nihče posebej ne veseli obdobja, ko bo star, betežen in brez denarja. Potem so tu grožnje. Če ne boste sprejeli pokojninske reforme, bo hudo. Sledila bo kazen. In tako dalje v nedogled.

Zanimivo je, da skrajno verno okolje praviloma proizvaja tudi nestrpnost do drugih in drugačnih. Sama vera pomeni razlikovanje na naše in one druge. Eni skupini ljudi je namenjeno nekaj krasnega (najverjetneje šele po smrti), drugi so slabši od nas. In imamo seveda vodjo, ki nas še kako zna razdeliti na take in drugačne, nam zagroziti s kaznijo in od nas zahtevati poslušnost.

Hudo verna okolja imajo še eno značilnost – zlahka sproducirajo herezije, odklone iz lastne vere ali celo vere, ki zanikajo smiselnost verstev na sploh. Verstva, ki so nastala na takih osnovah, obljublajo dvoje. Prvič, zanzavajo neko družbeno realnost in jo razlagajo kot produkt zarote večih dejavnikov. Ta zarota pa temelji na želji po ekstremnem zaslužku, posledično si zarotniki želijo podrediti človeštvo (da bodo lahko služili v nedogled). Ne bodo si ga podredili, brez skrbi, kajti drugič, prihaja novo verstvo, ki smiselno razlaga družbeno stvarnost in legalizira družbeno ravnanje, ki morda celo velja za nemoralno.

Scientologija

Eno od takih verstev je scientologija, ki odkrito zagovarja in toplo priporoča služenje denarja, bogatenje, nabiranje tuzemskih bogastev ipd. Nekateri jo uvrščajo med NLP vere (UFO religions), drugi ji oporekajo atribut vere. Dejstvo je, da nedvomno gre za religijo. Scientologija ni nek kult, ni gibanje, je vera. Njen začetnik je Lafayette Ronald Hubbard, pisec znanstvene fantastike, ki je leta 1953 izdal knjigo Dianetika, naslednje leto pa osnoval novo cerkev – scientologijo. Zanimivo je, da je Hubbard poznavalec del Aleisterja Crowleya, enega izmed utemeljiteljev sodobnega satanizma.

Kritiki scientologije poudarjajo, da gre za nevarno religijo, ki vernikom pere možgane. Je to res ali ne, je veliko vprašanje. Kajti zakaj pa naj bi imel oprane možgane nekdo, ki si želi zaslužiti ogromne vsote denarja? Zanesljivo drži, da člani scientološke cerkve prispevajo večje vsote denarja v cerkveno blagajno. Scientološka cerkev, ki bo kmalu praznovala komaj 60 let obstoja, spada med ekonomsko najmočnejše cerkve in ima v okoljih, kjer deluje, močan političen vpliv. Menda si posamezniki svoj status znotraj cerkve pridobivajo na dva načina: z zaslugami ali pa ga enostavno kupijo. Scientologi ne verjamejo v neko družbeno enakost, čeprav jo strašno radi razglašajo. Pazljivemu bralcu njihovih tekstov ne bo ušlo, da delijo ljudi na večvredne in manjvredne ter da častijo osebo, ki je ali zelo lepa (lepota prinaša denar) ali pa si je v tuzemeljskem življenju uspela nabrati ogromno bogastvo. Scientologija je namreč ena od redkih ver, ki odkrito veliča zaslužkarstvo in ga tudi spodbuja.

V našo državo je scientologija prispela leta 1991, nekaj let kasneje je bila priznana kot verska skupnost. Glede na število vernikov scientologija pri nas nikakor ne spada med številčne vere, saj ima manj kot 200 članov. Cerkev organizira tečaje in skrbi za popularizacijo in prodajo literature o scientologiji in dianetiki. Kakor drugje po Evropi je scientologija tudi pri nas naletela na nasprotovanje. Kakor vemo so tej veri najbolj ostro nasprotovali v Nemčiji, kjer so zahtevali celo zakonsko prepoved delovanja.

Kaj je tisto, s čimer scientologija razburja?

Zakaj ta vera sproža javno zgražanje in celo posmeh? Na prvi pogled gre za vero, ki je skorajda že naivna. Domnevno na „višji“ stopnji v okviru te cerkve se izve dokaj nenavadno zgodbo o nekem vodji, ki je upravljal 176 planetov v galaksiji (skratka, imel je veliko dela).

Xenu

Pred okoli 75.000.000 leti je galaksiji (natačneje Galaktični konfederaciji) vladal Xenu. Problem nastopi že takoj, kajti ni jasno, mu je bilo ime Xenu, Xemu ali Teegeeack, morda pa je slednje uradno ime te konfederacije 76 planetov in kar 26 zvezd (število osončij ni še vedno znano). Vendar naj nas take malenkosti ne motijo. Xenu je bil pohlepen in najverjetneje je imel že poln kufer vseh ljudi, ki so mu kapljali po glavi, kako naj vlada. Pod pretvezo, da bo uredil davčno politiko in dosegel najverjetneje ustrezno plačilno disciplino, je odredil nadzor nad davki posameznikov. V resnici je skoval peklenski načrt. Ni želel urediti davčne politike in vzpostaviti plačilno disciplino, želel se je znebiti prenaseljenosti. Skratka, nad nič hudega sluteče ljudi je poslal psihiatre, ki so ljudi omamili, jih naložili v vesoljska plovila (silno podobna našim avionom), poslali na Zemljo in tam (še vedno nič hudega sluteč) razstrelili. Kar še vedno ni vse! Vsi ti mrtvi, krivi za prenaseljenost, so imeli dušo (thetan), ki je blodila po galaksiji. Nakar so te duše polovili, zapakirali v škatle in jih prisilili, da so gledale posebne filme, od katerih so se ali lepile skupaj ali pa postajale totalno zbljone.

Xenuja so kasneje, ko je že rešil problem prenaseljenosti, zlepil duše in jih zblodil, strmoglavili in zaprli. Menda je živ še danes in upajmo, da iz zapora, hudoben kot je, ne bo pobegnil.

Nam je pa ostal problem s temi dušami. Dianetika nam seveda pomaga urediti ta dušni nemir. Če pa želite vedeti kako, potlej je treba oditi na kak seminar, ga seveda plačati. Če to ne bo dovolj, si lahko nabavite scientološke knjige. Tudi te so plačljive, kako pa drugače. In če še to ne deluje, bo potrebna terapija. Tudi ta ni zastonj, ampak duševno zdravje pač nima cene.

S tega stališča je jasno, da scientologija nasprotuje psihiatriji. Na eni strani je po njihovem mnenju psihiatrija povezana s farmacijo in ta proizvaja strupe, ki jih psihiatri predpisujejo svojim bolnikom. Zdravila naj bi zdravila domnevna neravnovesja v telesu, ki naj bi bila, česar psihiatrija ni nikoli menda po mnenju scientologov dokazala, razlog za duševne motnje.

Scientologi poudarjajo, da zdravila, ki jih uporabljajo v psihiatriji, ne zdravijo temveč uničujejo človeka. Ron Hubbard pa je menda zelo učinkovito pokazal, kako se zdravijo psihične težave oziroma bolezni. Potrebno je torej zdraviti na njegov način in se iztrgati nadzoru psihiatrije in farmacije.

Scientologi dokazujejo, da Hubbardova metoda zdravljenja ni bila zavrnjena s strani psihiatrije zavoljo očitkov, da

gre za neznanstveno in neučinkovito metodo. Zavrnjena je bila zato, ker je na vsak način potrebno ohraniti psihiatrični in farmacevtski lobi ter zadržati zaslužek, ki ga ti dve dejavnosti prinašata. Scientologi zato tudi poudarjajo, da je v psihiatriji polno zlorab ter da so zavoljo njih v ZDA in po svetu že zaprli številne psihiatrične klinike. Edini način zdravljenja, ki deluje, je seveda dianetika.

Iz rumenega tiska je denimo znan primer spora med Tomom Cruisom in igralko Brooke Shields. Slednja je po porodu zapadla v poporodno depresijo, ki jo je zdravila z medikamenti. Tom Cruise, ki je scientolog, ji je seveda javno povedal, kaj si o njenem početju misli, Brooke pa njemu nazaj, kaj si misli o njem in njegovem mnenju. Skratka, scientologi resno nasprotujejo uporabi medikamentov pri psihičnih težavah, motnjah ali boleznih ter prisegajo na metode dianetike.

Sovražnik scientologov so tudi krščanske cerkve (najbolj seveda RKC in protestanti). Cerkvi očitajo, da slepijo ljudi in izkoriščajo njihov strah pred smrtjo, da z verskimi obredi služijo na račun vernikov ipd. Cilji scientologije se domnevno ne ujemajo s stališči ostalih cerkva (posebej krščanskih). Scientologi prisegajo na civilizacijo brez norosti, vojn in kriminala. Verjamejo, da je mogoče zgraditi družbo, v kateri sposobni lahko uspejo in v kateri imajo poštene ljudje pravice ter možnost, da se povzpnejo na višje ravni. Vsekakor pa je vse to mogoče z ogromno denarja, potlej je menda tudi reinkarnacija lažje izvedljiva.

Scientologija združuje mnogo znanih oseb, najbolj vidni so seveda h'woodski igralci in igralkice. Pri nas kot že rečeno število pripadnikov ne narašča. V kolikor vas zanima več, se oglasite v njihovem centru ali pa sioglejte njihove spletne strani.

V naslednjem, zadnjem delu cargo kulta pa sledi kratka predstavitev zadnje vidnejše cargo kult religije – raelijanstva.

Andrej Ivanuša

SLOVENSKA MITOLOGIJA - KRATKI ZAPISI

J.R.R. Tolkien je prav priročno uporabil vso nordijsko mitologijo za stvarjenje Srednjega sveta in hobitov v njem ter za vse, kar je še potreboval za svojo »štorijo«.

Zakaj pa ne bi uporabili slovenske mitologije za stvarjenje fantazijskih svetov? Problem je v tem, da mnogi sploh ne vedo, da naša, domača mitologija sploh obstaja. Ne slovanska(!), temveč slovenska. A potrebno je pravzaprav zelo malo, le slovenske pravljice bi bilo potrebno pričeti prebirati in že bi našli na stotine likov za prav napet fantazijski roman. Tako, za pokušino, pogledajmo le nekaj likov, ki jih ponujata naša slovenska folklor in pravljicarstvo.

Kar vidiš - to je (obstaja).

Kar je - to spoznaš.

Kar spoznaš - daš temu ime.

Kar ima ime - je uvidel prvi.

Prvi, ki je - vekomaj bil.

To bil je - Svetovid.

Stvarjenje

Ničesar ni bilo, ko bog Svetovid, Sonce in Morje. Sonce je pripekalo. Bog se je ugreel in se potopil, da se v Morju skuplje. Ko se je spet vzdignil, mu je ostalo za nohtom zrno peska. Zrno je izpadlo ter ostalo na površini, kajti na začetku je vse tam ostalo, kamor je padlo. To zrno je naša Zemlja, morsko dno je njena domovina.

Po stvarjenju je Bog opazil, da Zemlja potrebuje oporo, ko je obležala na površini Morja. Poslal je ribo Faroniko, ki si je Zemljo optala na hrbet. Ko se riba v Morju premakne, se Zemlja strese in to je potres. Ko se bo riba potopila, bo povzročila konec sveta.

Svetovid s pogledi (vidom) ustvari svet

Tako spočetka ni bilo na Zemlji ničesar, razen bog Svetovid. In Svetovid je sanjal in spal. Od vekomaj mu je ta sen trajal. Pa je bilo usojeno, da se je zbudil. Zbudil se je iz sna in se ogledoval in vsak pogled se mu je spremenil v zvezdo. Bog se je začudil in začel potovati, da si ogleda, kaj je z očmi ustvaril. Potuje in potuje, pa nikjer ne konca ne kraja. Pa se je že bil utrudil, pot (znoj) mu je na čelo stopil. Na zemljo mu pade kaplja potu, kaplja oživi in to je bil prvi človek.

Svetovid biva med ljudmi

Zemlja je bila tistikrat pusta, vse sama skala. Rodila ni nič, pa tudi ni trebalo, da bi rodila kaj za živež. Med ljudmi je stanoval bog Svetovid sam z duhom in truplom in jih hranil z nebeško mano. Ali ljudje so bili nesrečni, ker so se bali božje mogočnosti in bleščobe. Od vednega trepeta niso mogli v slasti ne jesti, ne piti, nikdar se po svoji volji kratkočasiti.

Bogu so se ljudje zasmilili. Ločil se je od svojega trupla in se preselil v nebesa. Truplo mu je na zemlji zgnilo in se spremenilo v rodovitno prst.

V božji prsti so si iskali ljudje sami svojega živeža in niso več potrebovali nebeške mane. In šele zdaj so se začeli veseliti svojega življenja in bili so srečni.

Svetovid, bog, ki vidi na vse strani neba in je s svojim pogledom ustvaril naš svet (kipec iz 5. stoletja pred našim štetjem, žgana glina).

Prevzetni ljudje in polbog Kurent

Srečni ljudje pa so se prevzeli. Sprva so bili dobri, potem pa so se pokvarili in postali hudobni. Duhovi so tedaj sklenili svet pokončati. Silno je začelo deževati in zemljo je visoko zalila voda. Vsi so poginili, le eden je na visokem hribu zagledal visoko vinsko trto. Splezal je nanjo. To je videl Kurent. Silno se je razveselil, da je človek izbral njemu posvečeno trto. Usmilil se ga je in voda je pričela odtekati in zemlja se je osušila. Rešeni je moral kurent obljubiti zase in za svoje potomce, da bo vedno gojil, čistil in užival sad vinske trte.

Svetovid rodi božje otroke

Potem, ko stari bog Svetovid zapusti Zemljo, se združi z demonskim bitjem Matocho in rodijo se jima trije otroci. To so Kresnik, Nora in Potoglav.

O bogovih, polbogovih in drugo

Kresnik je zlatolasi in zlatoroki sin nebeškega vladarja Svetovid-a, nebeški kraljevič. Devet let ga ni mogla poviti njegova mati, dokler je ni blagoslovil soprog, ki je bil tako dolgo v oblasti čarodějke. Je glavni bog gromovnik, dela strele in grom. Po nebu potuje v zlati kočiji s konjsko vprego. Njegova orožja so strela, kij, sekira, kladivo, meč. Povezan je s soncem in ognjem. Je dobri bog, ki skrbi za svojo posest in se lahko spreminja v različne živali, osebe in predmete.

Ljudem se večinoma prikaže v obliki velikega belega bika ali kakšne druge velike bele živali. Kresnik je kovač in učitelj ljudi kovaških veščin. S kladivom razbije kamniti obok in utre pot na zemljo svetlobi in dežju. Prebiva v deveti deželi, palačo ima na kristalni (stekleni) gori. Na gori pase čredo ali lovi divje živali. Njegov pomočnik je pes, ki ima štiri oči in pazi na prehod v deželo mrtvih. Ima podložna višja bitja, ki se imenujejo Kresniki ali Štrige. Ker goni (preganja) Vedomce, je tudi Vedegonja.

Njegov nasprotnik je brat Potoglav, ki je Vedomec. Ta se zaljubi v sestro Norejo in jo ugrabi. To naredi tudi zato, ker je Kresnik prvorojenec in mu želi nagajati. Kresnik se spopade s Potoglavom, ki ima obliko kače. Med bojem se spreminjata v različne živali. Boj poteka na gori, v zraku ali pod zemljo. Ko Kresnik premaga rivala, pada blagodejen dež in potem nekaj let zemlja obilno rodi, raste zlata pšenica. To je bilo na kresni dan, zato se v spomin prižge kres in ljudje se polivajo z vodo.

Na koncu se poroči s sestro Norejo. Tudi onadva imata veliko otrok, božanstev, ki stopajo v stik z ljudmi. Nekateri so dobri, drugi pa slabi.

Potoglav (Črt, Trdoglav, Trot, Triglav, Vala ali Vrtr = zakrivalec, zastiralec) je najmlajši sin vrhovnega vladarja Svetovida. Je Vedomec (Veda) ali Vidovin. Vedomec je tisto bitje, ki vidi ali ve, kaj se dogaja na svetu, na zemlji, pod zemljo in nad njo. Njegovi služabniki, demoni ali Črti, so vedomci (vidovini) ali vedomke (vidovine). Vedomci se ljudem prikazujejo v obliki črne ptice ali zmaja (zmajskega človeka). Potoglav živi pod vodo (ali zemljo), v deželi, kjer vladajo demoni. Demonov grad je znotraj zlat, zunaj ga pokriva mah. Je pod vodo ali pod zemljo. Stari pekel je onstran tekoče vode, torej vodni pekel! Ta dežela je gluha, brez zvoka. Če si človek želi dobro, mora molčati tam.

Potoglavu so podložna višja bitja, ki so nenaklonjena človeku. Mednje sodijo duše nekrščenih otrok, čarovniki, čaravnice, volkodlaci, vampirji in velikani. Vidiš jih ponoči kot hitro gibajoče se luči. Zračni vrtinec ustvari Vidovina, prav tako nenaden, močen piš. Če hočeš preprečiti vihar, moraš Vedomcu dati darilo, največkrat majhen hlebček kruha, razlomljen na 4 dele = strani neba. Vedomec ima ptičja krila s katerimi dela veter. Pero pa je čudežno in kdor ga ima v lasti, dobi bogato in plodno letino. Torej pol človek in pol črna ptica. Izredno so hitri, hitrejši od vetra tudi, ko tečejo. Pehtra je vidovina. Je voditeljica pokojnikov, predvsem otroških duš. Je prinašalka dežja in snega (babjega pšena). Po hribih hodi z zlato ročko v rokah in seje sneg. Krivopjete so ženske z dolgimi zelenimi lasmi, nazaj obrnjenimi stopali in dlanmi. Bivale so v votlinah na vrhu gora, ljudi opozarjale na nevihte in točo, kradle otroke in jih pojedle. Na vrhu gora lahko človek okamni, kar povzroči urok čaravnice.

Nora (Noreja, Deva, Vesina, Alenčica, Zora, Marjetica) je prvorojenka nebeškega vladarja Svetovida. Je boginja življenja, rasti, rojstva, plodnosti.

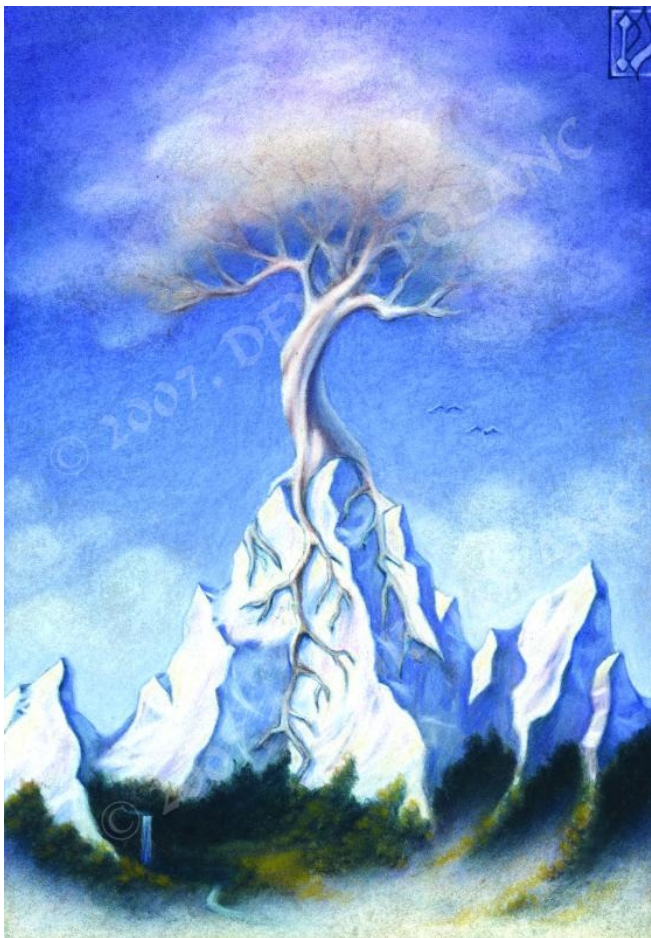
Kristalna gora, bivališče bogov

Bivališče Kresnika je svetovna gora ali kristalna (zlata, steklena) gora. Pravzaprav je sestavljena iz kamene strele. Ljudje so včasih po udaru strele našli kristale kamene strele in tako pričeli povezovati te čudovite, velike kristale z materialom iz katerega je sestavljeno bivališče bogov

*V našem polji zlata jablan,
pod jablanko zlata miza,
okol' mize zlati stoli,
na njih Kresnik sedi tan.*

Na vrhu gore raste mitično svetovno drevo. To je lipa z belim lubjem. Ima vsaj dva vrha, pa tudi tri, sedem, devet ali dvanajst. Drevo povezuje tridelni svet, s koreninami podzemlje, z deblom svet (Zemljo) in z vejami nebo. Na gori raste sadovnjak z zdravilnimi jablanami in hruškami. Pod drevesom je vodnjak z živo vodo, vodnjak nesmrtnosti.

Bele kače s kronami na glavi čuvajo vodnjak. Iz njega izvira mitična reka, ki trikrat opaše svetovno goro in preprečuje dostop do nje. Še dalje so neprehodne goščave in visoke, strme gore, kar vse preprečuje dohod do kristalnega bivališča. Preden prideš na goro, hodiš skozi tri stopnje: baker, srebro in zlato. Kristalna gora je središče sveta, sedež bogov in bivališče duš izjemnih ljudi, ki jih bogovi povabijo k sebi.

Denis Polanec: Kristalna gora in svetovno drevo
(ilustracija knjige Vilindar, kredni svinčnik na kartonu)

IZOBRAŽEVANJE

SLOVENSKA MITOLOGIJA - KRATKI ZAPISI

Velikan — ilustracija iz knjige Irena Cerar Drašler:
Pravljične poti Slovenije

Nekaj imen drugih bogov, otrok Noreje:

- Vesnik in Vesna (obilje in plodnost) /Vesna = Lada, Lelika/
- Jarnik in Deva (poletno jarko sonce, suša, jalovost)
- Netek, kurilec, nosilec ognja
- Jutrman (jutranji Zornik), žena Zarja, Zora
- Zarika, večerna zora
- Kurent, Korant, mesečev bog
- Torklja, narava v zimskem času
- Mokoška, poplava, močvara
- Veles, šepav starec, šepav sivi volk, bog smrti in podzemlja, goni volkove

Velikani

Na začetku, pred prihodom ljudi, so na svetu živeli velikani (ajdi). Živijo v hribih (stramorji) na planinskih pašnikih ali v dolinah (vodani). Kljub svoji ogromni telesni moči niso sovražni ljudem. So bolj počasi misleči in zato so pravljice o njih smešne. Ohranili so nekaj starega znanja, ki je ljudem nedostopno. Svetovali so, kako se je potrebno lotiti nekaterih del. Stari ajd pouči svojo hčerko, ki mu prinese pokazati ljudi-oraače: »To so ljudje, zarod, ki bo ostal, mi bomo pa vsi pomrli.«

Osnovna razdelitev višjih bitij

- velikani
  - hrusti ali vodani (gozdni velikani), na primer: Blagodej – dobri velikan iz doline Soče.
  - gorski velikani ali stramorji, na primer: Brata Vouvel in Balon, velikana, demona s Pohorja. V svojih votlinah zadržujeta blagodejne oblake, tudi meglice, ki se dvigujejo nad gozdom po dežju. Hranita se z ovcami in govedom.
  - ajdi, ajdovske dekllice
  - psoglavci (Huni)
- mitične živali in rastline
  - zmaj ali pozoj
  - zlatorog
  - kača, kačja kraljica s krono
  - polkonj
  - zdravilno jabolko, da nesmrtnost, raste na vrtu kristalne palače Kresnikovce

- izvor v človeški duši ali duhu – duhovi duše
  - ož (duša, ki je prekleta in zato spremenjena v žival, najpogosteje v kačo), ne škodi človeku, ne smemo jo ubiti, ker potem prekletstvo doleti nas.
  - mavke, žive (duše umrlih otrok), ki jih večinoma vidimo kot črne ptice (krokarje) na vejah dreves, ki se sklanjajo nad vodo, predvsem reko.
  - svečnjaki, duše nesrečnikov (prestavili mejnik, ubijali, kradli) vodijo ljudi s svojo svetlobo v močvirje in smrt.
  - vampirji (pjavice) ali risi – duh zlobnih ljudi 40 dni zapušča telo in se hrani s človeškim dahom ali krvjo. Ker lahko vstanejo iz groba, so tiste, ki so jih imeli za takšne pošasti, zakopavali z obrazom v zemljo. Na ta način, ko je vstal, se je še globlje taril proti sredini zemlje.
- duhovini, dahovini
  - gozdni duhovi
  - strahovi ali bavbavi
  - ozini (duhovi, ki delajo ponoči človeku ozko sapo.)
  - polegaji (duhovi, ki ponoči polegajo ljudem na prsi)
  - Mora (duša človeka brez telesa, ki ljudem in živini sesa življenjsko moč), tudi Trutamora kot nekakšna voditeljica.
  - Gnjec (hodi človeka gnest, ponoči ga duši)
  - Zminji, ti so po svojem opisu najbolj podobni zmajem, njihova vidna podoba so kometi in utrinki.
  - Škopnik (glasnik smrti, meteor, odnaša otroke)
  - Besi – povzročajo mentalne bolezni
- Vede, Vedomci, povzročajo sončni mrk, potrese, plazove
- naravna višja bitja
  - vilini, vile - vrsta gozdnih prebivalcev
  - silfi ali meglenci, močvirniki
  - elfi ali gozdni vilinci
  - žalik žene ali bele žene (vodne vile) - njih kraljica je Pehtra
  - vile rojenice
  - vile sojenice
  - Vsevida ali bela žena, to je dejansko smrt
  - hudenice (zlobne vile)
  - salamandri ali ognjeni močeradi
- gnomi ali palčki
  - Škrati, recimo: Malik, škrat, ki ukrade odmev ali Podlegaj, škrat, ki človeka spotakne ali mu skoči na hrbet.
  - Enci, škrati iz človeškega bivališča (Enc je svetel duh ali škrat, ki se prikazuje ponoči in se zadržuje v človeškem bivališču)
  - povodniki, povodni možje
  - hostniki ali lesniki tudi leši, drevesasta bitja, ki ne dovolijo sekanja dreves. Leši so sicer naklonjeni ljudem, dajejo jim zdravje, srečo in moč. Ne umrejo, ko posekamo drevo, temveč se naselijo v lesnem izdelku. Obstajajo dokler les ne strohni ali izgori.
- neukročene naravne moči – demoni
  - demoni zemlje
  - demoni vode
  - demoni vetra in viharja
  - Berbara – zadržuje oblake
  - Perperuna – pošlje blagodejni dež
  - Jaga baba (demon viharja, poletne močne nevihte)
  - Rabolj - spomladanska zmrzal (premaga jo Vesnik)

- volkodlaki
- zlodeji
- veščaki
  - vešče, vešči
  - čaravnice (volhve), čarovniki
  - vidinje, vedeži
  - coprnice, coprniki
  - Črnošolci

Pravičniki - božji svetovalci

Duše pravičnih pokojnih so vpletene v boje z demoni in udeležene pri kozmičnih in meteoroloških pojavih. Po nekaterih legendah grede ti pravičniki na kristalno goro, kjer jih Kresnik povabi na posvet, ko je govora tudi o zemeljskih zadevah in težavah. Posadi jih za mizo, kjer mu svetujejo, kako naj rešuje probleme ljudi in težave med plemeni.

Desetnica in deseti brat

Deseti otrok – deseti brat ali desetnica (popolna slovenska posebnost), mora v svet in obsojena na popotovanje in prosjačenje. Vrne se lahko najprej po sedmih letih. Ne nek način je tudi ona, kot najmlajša izmed desetih sester pomočnica smrti (legenda iz vzhodnega Pohorja). Če je deset sinov, nobene hčere vmes, gre deseti brat sam od doma po svoji volji. Po slovenskem dednem pravu, podeduje vse najmlajši sin, ki ima prednost pred starejšimi sorojenci.

Deseti brati in desetnice imajo čudežne moči – sposobnost zdravljenja bolezni, jasnovidnost, moč, da zaščitijo družino ali vas pred volkodlaki in čarovnicami.

Zanimivosti

ZELENI JURIJ vsako leto spleza iz podzemlja in prinese novo življenje. A je tudi povezan z gnitjem in smrtjo. Nekatera drevesa so sveta in jih naseljujejo duhovi (v duplini, notranji votlini). Beseda »zdravje« prihaja od ali z drevja, saj so imela sveta drevesa zdravilno moč (korenine, lubje, listje, plodovi).

INDIJA (VINDIJA) KOROMANDIJA ali deveta dežela je dežela, kjer nikoli ne sejejo, pa vsako leto trikrat žanjejo. Nikoli dež ne gre, a zjutraj jo pokriva blagodejna rosa. Tam nikoli ni nič mraza. Ljudje so dobri in brez hudobije.

PIKAPOLONICA je posrednica med ljudmi in bogovi.

POGREBNA SLOVESNOST se je včasih pričela s postavitvijo trupla pokojnina na ogled v slavnostnih oblačilih pod svetim drevsom (lipo). Potem so sledile obredne tekme, govori in pesmi v čast pokojniku ter postavitve pogrebne gomile. Nato je bila razkošna obredna gostija na gomili in po njej so vsi razšli. Ostali so pogrebci, ki uredili tajni pogreb trupla, sam grob je bil zaščiten s tremi pokrovi. Ob pokojnika so dodali orodja, orožja in druge predmete. Če je bila pokopana posebej pomembna osebnost, so lahko pogrebce tudi obredno pobili.

*Pripravljeno na podlagi prebranih knjig dr. Zmaga Šmitka **Sledovi potujočih duš in Mitološko izročilo Slovencev ter lastnih raziskav slovenskih pravljic. Na osnovi tega sem napisal Vilindar, pesnitev iz davnih dni, ki je izšla z ilustracijami Denisa Polanca pri Založniškem ateljeju Blodnjak iz Ljubljane (Novega Mesta).***

Denis Polanec: Zeleni Jurij (ilustracija knjige Vilindar, kredni svinčnik na kartonu)

Andrej Ivanuša NASLEDNJIH TISOČ LET

Sedel je na kamen ob morju.

Nežen vetrc je kodral gladino vode in to ga je prisililo, da je pozorneje motril kamnito dno. Zavzdihnil je, ko je spoznal, da na kamnih v zalivčku ni nobenega življa več. Še lani so bili na njih drobceni polžki. A letos ni bilo tam, pod morsko gladino, ničesar več. Predlani so v vodi plesale drobcene ribje mladice in pod kamnom je bila morska vetrnica. Leto ali dve prej, ni se več prav spomnil, so med kamni švigale drobne ribice in vodni črv je tiščal svojo razcepljeno lovko daleč ven izpod kamna. Pa morske kumare, ježki ... teh se že skoraj ni več spominjal. Pred mnogimi leti so tukaj v zalivu lovili ribe, pa hobotnice in sipe. Hm, školjk je bilo še več!

»Kako se jim že reče? ... Prilepnice, ali kaj že ...,« je pomislil. »Uh, kako dolgo že nisem jedel školjk. To je še bilo pred časom, ko niso bile strupene, te naravne precejevalke morja.«

Spominjal se je mnogih let in desetletij nazaj. Spomin mu je odtaval še v čase, preden so mu pomladili telo. Spomnil se je na sina in na svojega vnuka, nato še na pravnuke in na naslednje generacije otrok, njegovih bioloških naslednikov, ki jim ni več vedel imena in nekatere med njimi niti poznal. Rodili so se, ko je ležal v regeneraciji in čakal, da se mu zarodne celice preobrazijo v nove organe in okončine.

Zadovoljno je stegnil prste in jih stisnil v pest. Njegova roka je bila mlada in prav takšna, kot takrat, ko je imel trideset let. Spet je zavzdihnil, ko je pomislil, da ga znova in znova čaka naporno in mnogokrat boleče razgibanje v telovadnici. Novega telesa si ne bi mogel v kratkem privoščiti. Še za tega mora odplačati preostalih deset obrovov kredita. Torej je moral paziti nanj in ga držati v kar najboljši psihofizični kondiciji.

Ozrl se je na plažo, kjer so zagoreli mladoliki moški in ženske igrali odbojko na mivki. Rjava, lepo oblikovana telesa. V njegovih časih so le redki imeli takšne postave.

»Če jim jih je mati narava dala. Pa še v telovadnici so si morali dodatno izklesati mišice. Hm, danes si pa telo kupijo. Model Apolon 12V6 ali Afrodita XU33. Če imaš dovolj denarja, si lahko privoščiš športni model, tako kot sem včasih kupoval avtomobile, da sem z njimi zapeljeval dekleta.«

Spomnil se je prve žene, s katero je živel pred Veliko transformacijo. Umrla je za rakom na rodilih. Bila je v zadnji generaciji ljudi, ki so umrli naravne smrti, dokončno umrli! Pet let prezgodaj! Pet let prej, preden ... je medicina začela z regeneracijami. To je bilo takrat, ko se je pričela revolucija Singularnosti, ko je umetna inteligenca prevzela primat.

»Vsak dan v vsakem pogledu vse bolj napredujemo,« je zamrmral. Potem se je znova zazrl v nakodrano morje in z žalostjo v srcu pričel razmišljati o polžkih, ribicah, ježkih, morskih kumarah in prilepnicah, ki jih v morju ni bilo več. In jih ne bo nikoli več, ker prazni, zagoreli, nabildani generaciji v apolonovih in afroditinih telesih ni več mar.

»Drejček,« je rekel majhen plišast medvedek, ki je prihlačal k njemu. »Mrači in hladi se. Mislim, da bi moral na večerjo. Tvoja telesna temperatura je padla in začel si se ohlajati. Ti prinesem terizolko ali pa boš šel v bivak?«

Ozrl se je in ga pogledal z nasmeškom na ustnicah.

»Hej, Medo. Prinesi terizolko in potem se usedi sem k meni. Bova gledala sončni zahod!« je rekel.

»Prav, Drejček, kakor hočeš!« je rekel njegov podporni androjni robotek in spet oddrobencljajal k bivaku. Ker je imel kratke noge, je prav hecno poskakoval čez kamne na obali.

Andrej je gledal za njim in napolnjevalo ga je zadovoljstvo. Njegov model, igračka za otroke, ki jo je dopolnil z vsem, kar sta tehnologija in njegov bančni račun dovoljevala. Spomnil se je filma Umetna inteligenca, kjer je bil robot – medvedek spremljevalec glavnega junaka. Revolucija Singularnosti mu je omogočila dostop do tehnologij in znanj, da je pričel oblikovati pametne androidne mehatronične plišaste medvedke za otroke. To je postala njegova specialnost in vedel je, da je z njim razveselil mnogo otrok. Potem, ko se je regeneriral, je začel nastajati Medo po zgledu iz filma, ki je bil njegova podpora v tem drugačnem svetu. Z miselnim vsadkom je v retini obeh očes pognal nanoprojektor in pred seboj je zagledal prizor iz filma, ki ga je videl že desetisočkrat. Postal je otožen in raznežen. Ugasnil je prizor in zrl v prazno vodo pred seboj.

»Ni jim mar!« je jezno pomislil. »Že dolgi jim ni več ni mar, kaj se dogaja s planetom! Kakšna mravljia ali črv več ali manj, koga to briga! Novo telo in hajdi na nove zabave. Odmrla ledvica, zamenjajmo z drugo. Zdrobljen prst, brž po novega v regeneracijo. Še misel na bolečino si dajo izbrisati. Neprijetni spomini, klik, klik, bzzz ... ni jih več! Morska vetrnica, ni važno, saj je ožigalkar! Torej nas lahko ožge. Nepotrebno ... Zastarelo ... nekaj še iz časov pred Singularnostjo!«

Mahal je z rokami in se ustavil, ko je medvedek rekel:

»Drejček, je kaj narobe s teboj?«

»Ne, Medo,« je blago odvrnil. »Malo sem se razjezil, ko sem se spomnil ... Ah, saj ni važno! Podaj mi raje terizolko, da se oblečem.« Medvedek se je visoko stegnil in mu podal izolirni kombinizon. Ko je zategnil stik, je obleka – stroj takoj pognala ogrevanje in masažo podkožnega tkiva, da se mu je dvignila telesna temperatura na ustrezno raven. Oblačilni stroj je takoj izdelal celotno analizo in ugotovil, da je raven sladkorja rahlo preseгла idealno vrednost in z ustreznimi hormonskimi spodbujevali je bilo to kmalu urejeno.

Med tem je Medo sedel in zrl proti sončnemu zahodu. Njegovi e-možgani se niso zavedali lepote sončnega zahoda, a ker je njegov Drejček rekel, da bosta gledala sončni zahod, je enostavno

gledal, kako se sonce potaplja za obzorje.

»Sonce se potaplja v morje,« je rekel Medo, ko je Andrej sedel na kamen poleg njega.

»Ja,« je potrdil, »sonce se potaplja v morje.«

Medo je obrnil glavo k njemu in rekel:

»Vendar astronomsko ...« Andrej je položil prst na njegova usta. »Poznam tvoj ugovor. Ampak, pretvarjaj se, da je temu res tako.«

Medvedek je zasukal glavo in skomignil z rameni. V tišini sta gledala, dokler se sonce v celoti ni potopilo v morje. Potem je medvedek rekel:

»Sonce se je potopilo v morje!«

»Res je,« je potrdil Andrej.

»Vendar to ni res, niti fizikalno, niti astronomsko,« je ugovarjal Medo.

»Tudi to je res,« je pokimal Andrej. Medved je nekaj časa razmišljal in se popraskal po glavi.

»To je protislovje!« je rekel.

»Tudi to je res, s tvojega stališča!« je rekel Andrej in nekaj v njegovem glasu je ustavilo mehatronično igračo, da ni več ugovarjala. Andrej je nekaj trenutkov zrl v medvedka in nato v morje brez življa.

Nenadoma se mu je obraz razjasnil.

»Pridi, Medo, te ponese nazaj. Imam daljše noge kakor ti,« je veselo rekel.

»Bi rekel, ja!« je pokimal medvedek.

Ko mu je bil v naročju, se je privil k njemu in rekel:

»Zelo mi je všeč, da me neseš!«

Andrej je zamišljeno pokimal:

»Tudi meni je všeč in to bom najbolj pogrešal ...«

»Ko boš, kaj?« je vprašal robotek.

»Pogrešal te bom, ko se pridružim Mrmrajočim Umom,« je rekel Andrej in gledal naravnost v Medove oči. Njegovi e-možgani so malo zastali in preleli informacijo.

»Je to res, kar si želiš? Je tvoja odločitev trdna?« je rekel Medo.

»Jasno! Toliko me poznaš, da veš, da ne govorim kar tako!«

»Vem, saj si me ti naredil!«

Andrej je pokimal in preskakoval kamne na obali.

»Dolgo sem že na svetu, Medo. Videl in doživel sem vse. A kar ne prenesem je ... malomarnosti. Tisti, 'ne briga me' odnos do vsega, me razjezi. Ljudje smo na Veneri, na Marsu in še naprej. Ampak, tule, na Zemlji, izgubljam mravlje, polže, morske vetrnice, ... Mislim, da smo izgubili tudi sami sebe ... na tej poti v 'svetlo prihodnost'. Oči me bolijo od nje! In srce, razum tudi. Zato ... moram nekaj spremeniti. Zato ... moram razburkati svetovni kompleks, inteligenčni tank Mrmrajočih Umov. Izgubljajo se v neskončnih kalkulacijah vrtnecov črnih lukenj in tranzicij skozi čas-prostor, da lahko naše medzvednice varno potujejo k drugim svetovom.«

Medo ni rekel ničesar. Samo je sprejemal informacije in jih predeloval. Saj, njegove spominske banke so bile obširne, procesor pa omejen.

Andrej je stopil v bivak in Meda posedel ob vzglavje ležišča. Med tem je materializator pričaral kozarec hranilne tekočine z okusom po jagodah na mizico. Andrej ga je spil. Ko ga je odložil, se je kozarec razblinil.

»Dovolj napredna tehnologija se ne razlikuje od čarovnije,« je pomislil Andrej. Obrnil se je k Medu in ga vprašal:

»Premišljuješ ali morda potrebuješ energijo?«

»Oboje!« je rekla igračka.

»Počakaj, te priklopim!« je rekel in z mentalnim vsadkom vključil prenos energije.

»Boljše?« je vprašal Andrej. Medvedek je samo prikimal.

Mrmrajoči Umi je sinonim za velikansko mrežo človeških umov brez teles. Mnogi, ki so želeli prispevati k znanosti, so se odločili za bivanje v njej. Singularični stroji so vsak človeški nevron pretvorili v nanočip. Ustvarjene so enake povezave med nanočipi kot so med nevroni. Na ta način se osebnost prekopira v Gigantopleks. To je v velikanski človeški računalnik svetovnih razsežnosti, ki omogoča na stotine izumov vsako sekundo. Singularični inteligenčni stroji te ideje pretvarjajo v nove izdelke, nove možnosti, teorije in v vse, kar hitro razširjajoča se rasa potrebuje. A že nekaj generacij predvsem preračunavajo trajektorije medzvezdnih vesoljskih ladij. Vodijo jih na njihovih potovanjih skozi magnetno-gravitacijske vozle.

»Potem boš umrl!« je rekel Medo. Andrej je sedel na rob ležišča.

»Ja, telesno bom umrl! Vse moje dobijo moji potomci. Tudi tebe, dragi moj Medo!« Medo je molčal.

»Samo moj um se pretoči v mrežo. Potem ... veš, Medo. Potem bom poskrbel, da bodo v najinem zalivu spet ribice, vetrnice, morske kumare, prilepnice, a tudi ježki, sipe in celo hobotnice ...« Andrej je legel vzrak in si z rokama podprl glavo. Medo je še vedno molčal.

Čez nekaj časa je rekel:

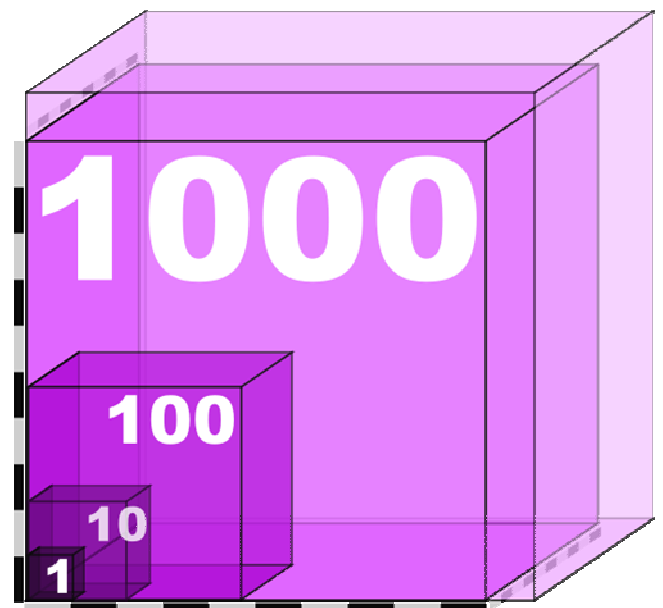
»Pogrešal te bom, Drejček!«

»Saj si le mehatronska aplikacija v obliki plišastega medvedka. Ne moreš me pogrešati!«

»Saj,« je pokimal Medo. »Nič ne morem reči. Ampak, nekako ... mi boš manjkal!«

»Tudi ti mi boš manjkal. Pa vse to, kar imam zdaj s tem regeneriranim telesom. Ampak, ta mi nič ne pomaga, če v zalivu ni živali, ki so bile tam mnogo pred menoj, že nekaj milijonov let. Vse to je zaman! Zato ... moram med Mrmrajoče Ume, da vse skupaj neka-ko povrnem ... Ne vem še kako, a se že domislil v naslednjih sto ali več letih!«

Potem je začel razmišljati še o dodoju, izumrli novozelandski ptici, pa o mamutih, ... o dinozavrih in glej, celo o trilobitih. Zado- voljno je pomislil, da bo znova imel zanimivo delo za naslednjih tisoč let.

Miha Pleskovič - Lucas Kane LJUBLJANSKI SEMAFOR

»Daj, pomiri se že, no,« je Jernej navidezno mirno rekel Primožu. Skupina mladoletnih in predrznih pešcev je nenadoma skočila na cesto in se s svojimi telesi nastavila Primoževemu avtomobilu. Le-ta je pritisnil na zavoro, da se ne bi zaletel vanje, toda še preden je lahko speljal mimo semaforja, se je zelena luč že spremenila v rumeno in nato v rdečo. Prevozil je še preostalih par metrov do semaforja in se začel znašati nad volanom ter sočno preklinjati. Babica, ki je za razliko od mularije potrpežljivo čakala na zeleno luč za pešce, ga je debelo pogledala in se nato ozrla še po ostalih treh sopotnikih, ki so ga poskušali pomiriti.

»UBIL BOM TE MALE PANKRTE, UBIL JIH BOM!! MAR BI PRITISNIL NA GAS!! SAJ BI BILI SAMI KRIVI!! KAJ MI PA LEZEJO ČEZ RDEČO?!!«

Volan je trpel hude udarce.

»Ne razburjaj se! Samo mirno kri,« ga je iz zadnjega sedeža miril Andrej. »Ja, kam pa greš?« Opazil je, kako si je Primož odpel varnostni pas, prestavil v prosti tek in zataknil ročno zavoro.

»Za njimi grem, kaj pa misliš! Če se mi ne bi nastavili pred avtom, bi lahko prehitel tisti tovornjak, ki se nam je zdaj na pot postavil! Pusti me, da jih nalomim! Zaradi njih bomo zdaj deset minut stali pri temu semaforju, zatem pa še najmanj pol ure vozili po Ljubljani!«

V prepir je sedaj posegel tudi Matej, ki je prijel Primoževo roko in mu s tem preprečil, da bi si odprl vrata avtomobila. Andrej ga je prijel za ramena in ga prisilil nazaj na sedež, medtem ko mu je Jernej dopovedoval razloge, zakaj se naj ne obnaša kot cepec.

»Pusti jih. Saj niso vredni niti tega, da se zaradi njih razburjaš. Samo poglej jih, kakšni so. Mislijo, da je še vedno kul, če so oblečeni v raztrgane hlače. Ti se samo ne razburjaj in ostani za volanom.«

Jernejeve besede so Primoža delno pomirile. Njegovim prijateljem ni bilo več potrebno, da so ga držali in tudi volan ni bil več deležen tepeža, toda Primož je še vedno tiho sikal neizrekljive besede skozi zobe in se na vsakih par sekund zazrl v desno stransko ogledalo, kjer je lahko še vedno zapazil taiste mulce, kako so se režali, misleč da so največji frajerji na celem svetu samo zato, ker so izsilili avtomobil in razkurili voznika. Nekajkrat je še uspel pogledati, nato so izginiili za vogalom.

»Še vedno mislim, da bi jih bilo potrebno pregaziti z avtom,« je potihoma izdaval in se zazrl skozi okno, da bi si ogledal visoko stekleno stavbo na levi strani in s tem pregnal svoj bes.

»Prav gotovo,« se je gromko zarežal Andrej in iz žepa privlekel mobilni telefon, da bi prisluhnil svojim skladbam. Pri tem se ni zmenil, da je bil radio v avtomobilu že vključen. Od tam je prihajal glas Adija Smolarja, kako poje, da je »treba delat!«. Dve popolnoma različni skladbi sta napolnili majhen prostor v avtomobilu ter izrinili tišino,

ki je nastala med sopotniki. Ker je bil Smolar bolj razumljiv in lažji za poslušati, je Andrej kmalu ugasnil svoj mobilni telefon.

»Mi lahko nekdo zopet razloži, zakaj smo sploh tukaj?« je Primož prekinil tišino in, ne da bi počakal na odgovor svojih sopotnikov, nadaljeval: »... in naj mi nekdo pove, zakaj sem vam sploh nasedel, ko ste mi govorili, da poznate pot okoli teh kurjih črev, ki jim pravijo Ljubljana.« Jerneju se je na obraz prikrdel opazen nasmešek. Primoževa sarkastičnost ga je vedno spravila v dobro voljo. Ni bilo krivo to, kaj je govoril, v dobro voljo ga je spravljalo, kako to pove. S svojo sarkastičnostjo ga je zelo spominjal na igralca, ki je igral polkovnika v neki znanstveno-fantastični televizijski seriji, kjer so ljudje stopali skozi velik krog na druge svetove.

»No, če si že tako lepo vprašal,« je začel Andrej in namenoma spregledal Primožev ubijalski pogled v zrcalu. »Mi smo potrebovali prevoz do Ljubljane in ti si imel avto na razpolago. Jaz potrebujem nove škornje, katere sem lahko opazil samo v tukajšnjih prodajalnah. Matej je tukaj, da bi se srečal z eno punco, s katero se dopisuje preko spletnega čvekalnika. Za Jerneja pa ne vem, kaj tukaj počne. Saj res, Jernej, zakaj si pa šel sploh z nami?«

»Jaz sem tukaj, da vam delam težave,« je Jernej elegantno zaključil razlago. Obrnil se je k Mateju, toda ker je Matej sedel točno za njim, se je moral zelo potruditi z obračanjem glave.

»A nimaš ti že punce, Matej? Zakaj potem ležeš še k tej tukaj?«

Matej ni dobil priložnosti za protinapad. Prehitel ga je Andrej z ogromnim nasmeškom na obrazu:

»Saj ni važno, ker je itak ne bo dobil. Kajne, Primož?«

Dregnil je Primoža. Ni mu odgovoril. Točno je vedel, o čem govori Andrej in pod nobenim pogojem ga ni hotel podžigati,

kajti ko Andrej začne, ga niti udarec pod pasom ne ustavi. Zato je svoje misli rajši usmeril v semafor in v štetje sekund, kdaj se mu bo zopet prikazala zelena luč. Pri tem je postajal vedno bolj nestrpen. Čutil je, kako se mu jeza zopet nabira pod površino.

Andrej se pa, po drugi strani, ni pustil motiti in je nadaljeval.

»S Primožkom ni šale, Matej. Res je, da si ti lepši od njega, toda on je, kot pravijo Američani, smooth operator. Ko jo on dobi v roke, te še pogledala ne bo, pa če se ji nag postavljaš pred obraz.«

»Matej,« ga je odgovoril Jernej, »kot vedno si poln bikovega dreka. Vedno pretiravaš.«

»Ne me soditi samo zato, ker imam prav,« je Andrej še uspel izjaviti, preden se je zvil v klobčič. Po njem so začeli padati udarci.

Na zadnjih sedežih je izbruhnil pretep. Matej je Andreja tepel po ramenih, medtem ko je le-ta izpod pazduhe z običajnim nasmehom govoril: »Veš, zakaj Primož ne govori veliko? Ker ve, da se

boš ob daljšem pogovoru zaljubil vanj.« Matej ga ni tolkel prehudo, le toliko, da bi mu povedal, naj utihne. Sledila je referenca na homoseksualnost, Jernej je moral poseči v bitko, Matej je pa vedno bolj pridobival rdečico po obrazu, saj je zaradi svoje lepe postave in izrazitimi mišicami na ta račun slišal že veliko. Primož je bil za razliko od Mateja malo bolj špehast in zaradi tega tudi manj postaven, vendar ni bil tako grd. Toda v tistem trenutku ni mislil na to, niti na vojno, ki se je odvijala le meter za njegovim hrbtom. Na koncu s potrpljenjem je čakal samo še na zeleno luč.

Nenadoma je prišlo do preobrata. Rdeči luči se je pridružila rumena. V Primožu bi se moralo oglasiti olajšanje, toda namesto tega je ven planila vsa jeza, ki jo je hranil pod površjem, in se mu zasidrala v desno nogo. Primožu se je zazdela zelo težka. Z občutno preveliko močjo je pritisnila na ročico za pogon. Tik preden je pritisnik popustil na levi nogi, se je na semaforju po božje zasvetila zelena luč. Sklopka je bila spuščena. Gume so glasno zacvilile. Mimo semaforja so zdrveli kot strela.

Primož je dobil občutek, da se je čas skoraj ustavil. Ni mu bilo več mar za sopotnike. Ne zase, ne za Mateja, ne za Jerneja, ne za Andreja. Vso svojo pozornost je usmeril naravnost naprej. Vedel je, da je neizbežno.

Tišina se je zopet naselila v avtomobilu. Zaradi tega so se minute vlekale kot ure. Primož je še vedno gledal v daljavo. Nikamor drugam. Ostali so samo gledali pred sabo.

Vrata so se odprla. Iz avtomobila je izstopil visok možakar z belo srajco, črnimi hlačami, modro kravato in rahlo razmrščeno frizuro. Ogledal si je svoj avtomobil. Nato se je obrnil proti Primožu in ostalimi. Opazili so, da je na desni strani obraza hudo krvavel, kar se je poznalo tudi na njegovi nič več popolnoma beli srajci. Matej je bil prvi, ki je prekinil tišino. Počasi se je naslonil na sprednja sedeža.

»Model, srčno upam, da je ta avto zavarovan.«

Miha Pleskovič - Lucas Kane VERZIJA 3.27

<Prepoznavna glasu: Ne (POZOR! Prepoznavna glasu je izključena. Datapad ne bo mogel potrditi avtentičnosti vašega glasu. Prosimo, da se vzdržite uradnih pogovorov, kot so sodniški zapisniki, oporo-ka ali glasovnih pooblastil.>

<Beleženje nizkofrekvenčnih tonov: Da>

<Samodejno shranjevanje: Da, na vsakih 5 sekund>

<Napredne nastavitve: Vključene, najvišja opcija (POZOR! Višje nastavitve lahko vodijo v večjo porabo nezasedenega prostora na holoplošči.>

<Trenutne nastavitve so naložene>

<Mikrofon vključen.>

<<hitro, sopeče dihanje>>

<<tek po stopnicah>>

<<pridušen prelet helikopterja>>

»Ne ... Nisem ... Hotel .... Res ... Ne ... Bila je ... Nesreča ...«

<<oddaljeni koraki>>

»Prosim ... Pustite me na miru ... Obljubim ... Da ne bom ... Več ...«

<<glasen stik telesa ob kovinska vrata>>

<<škripanje vrat>>

<<padec na tla>>

<<globoko dihanje>>

»Ne morem ... Več ... Konec je ...«

<<kobacanje po tleh>>

<<naslonitev ob steno>>

<<jok>>

»Ne morem več. Koga slepim? Umrli bom. Policiji dandanes ne

more noben ubežati. Le kaj mi je šinilo v glavo, da sem sploh pomi-slil, da jim lahko ubežim?

<<hlipanje>>

<<oddaljeni koraki>>

<<brisanje solz>>

<<smrkanje>>

»Še dobro, da imam pri sebi to in ga nisem zopet pustil doma. Tako lahko posnamem svoje zadnje besede, preden me najdejo in me ...

<<smrkanje>>

<<oddaljeno treskanje vrat>>

»Kje se ga prižge? Kaj za ... Očitno sem ga vključil med begom. Slovenski jezik, v redu ... Glasovno snemanje ... Nastavitve ... Vse štima.«

<<prelet helikopterja>>

<<odkašljanje>>

»To so najverjetneje moje zadnje besede. Moje ime ni pomem-bno, kajti vem, kako deluje pravosodni sistem. Njih ne zanima, kako mi je ime, ampak me bodo identificirali po kodi uradnega državljana. Ja, mislim, da mi je v zadnjih minutah mojega življenja preostala samo še koda. 235712 iz družbenega sloja Brezmadežni. Tako mi je zdaj ime. Upam lahko samo še na to, da policija ne bo našla in uničila te naprave. Če kdorkoli zdaj posluša, naj ugodi moji prošnji in ponese moj glas širom planeta. Če ne ... No, ne bom bil prvi, katerega glas bo za vedno zamrl v zapuščeni stavbi.«

<<oddaljeno treskanje vrat>>

»Tudi tukaj ga ni.«

ZGODBA SF—NOVOPEČENI VERZIJA 3.27

<<oddaljeni koraki>>

»V življenju nam je usojeno, da delamo napake. Nekatere večje kot druge. Tega ne moremo spremeniti. To je v naši krvi, naših genih. Nepopolnost je del naše človeške narave. Lahko se popravljamo, izboljšujemo, si brišemo osebnosti ali v naša telesa rinemo razne vsadke. Toda nepopolnosti ne moreš izbrisati, lahko jo samo prekriješ. In jaz sem se trudil, res, prisežem, pazil sem na vsak svoj korak. 37 let. Odkar sem se rodil, sem po svetu hodil z nasmejanim obrazom, pozdravljal sem sosede, recikliral sem vsak kos odpadka, plačeval davke, opravljal svoj šiht in se nasploh vedel kot vzorni državljani.

<<oddaljeno treskanje vrat>>

<<plazmatski strel>>

»Kaj ti pa je? Ne bodi tako živčen, Luc.«

»Oprosti, Janč. Po treh letih na policiji lahko končno sodelujem pri Eksekuciji. Saj veš, kako je, saj si sam čakal celih sedem let, preden je nekdo končno prekršil normative, da so te lahko odposlali...«

»Kaj sem ti rekel o tvojem jeziku?«

»Oprosti. Soba je prazna.«

»Centrala, tukaj bataljon devet, enota štiri. Območje pet je čisto, konec.«

<<telefonski glas>>

»Razumem, centrala, konec. Iščiva dalje. Naš kršitelj je še vedno v zgradbi.«

<<oddaljeno korakanje>>

»Blizu sta...«

<<prelet helikopterja>>

»Kmalu me bodo našli. Najverjetneje ta dva. Si že kar predstavljam, kako se bo končalo. Prebrala mi bosta obtožnico, mi dovolila pravico do zadnjih besed in nato ustrelila. Če se bom predal mirno. Ko bi vsaj večkrat kršil zakon, potem bi lahko z branjem obtožnice pridobil še par sekund življenja. Toda ne. Moral sem biti popoln državljani. Pri policiji vse do zdaj nisem imel niti ene črne pike. Čez tri mesece bi me zaradi čiste kartoteke premestili v višji družbeni sloj. In potem v sam Vrh. Jaz pa grem in si zafrknem življenje. Kakšna ironija, bi rekel. Celo življenje sem z vzornim vedenjem lezel navzgor, zdaj bom pa končal v stari zgradbi z luknjo v glavi.«

<<pridušen smeh>>

<<hoja po stopnicah>>

»Tukaj sta. Da zdaj skrijem to stvar...«

<<kobacanje po tleh>>

<<rožljanje železnine>>

»Misliš, da je pretekel vse te štenge? Model ima res močno voljo do življenja. Si uspel prebrati njegovo obtožnico, Janč? Če odmisliš tole zadnje, je prava bela snežinka. Čez tri mesece bi se pridružil Popolnežem, čez dve leti pa celo Vrh. Si lahko predstavljaš?«

»Luc, za božjo voljo, utihni. Kršitelju izdajaš najin položaj.«

»Oprosti, živčen sem, pač. Glej, vrata so odprta.«

»Noter grem, krij me.«

»Razumem.«

<<koraki>>

»Roke v zrak, kršitelj!«

<<tek>>

»Kje pa je? DA SE MI NE GANEŠ, KRIMINALEC! POKAŽI ROKE! NE PREMKAJ SE!«

»Prosim, ne...«

»Roke za glavo! ROKE ZA GLAVO!«

»Luc, pomiri se...«

»DA SE MI NE GANEŠ! ČE IMAŠ KARKOLI SKRITEGA V ROKAVU...«

»Luc!«

»Prisežem, ničesar ne skrivam. Poglejte...«

»NE PREMKAJ SE!«

<<plazmatski strel>>

<<padec na tla>>

<<koraki>>

»Luc.«

»Ja, Janč?«

»Zakaj si to storil?«

»Oprosti, živci so me izdali.«

<<koraki>>

»Saj ne bom zaradi tega dobil črne pike, kajne? Glede na to, da sem jaz policaj in on kršitelj in da bi bil usmrčen prej ali slej in da sem si nabral že preveč...«

»O tem bodo odločali najini šefi, Luc.«

»Seveda, Janč, razumem. Samo... Še vedno se tresem...«

»Centrala, tukaj bataljon devet, enota štiri. Eksekucija uspešna. Kršitelj je bil pridržan in usmrčen. Prosim za čistilno ekipo in nadaljna navodila, konec.«

<<telefonski glas>>

»Razumem, centrala, konec. Zberi se. Odhajava nazaj na postajo.«

»Janč, poglej to.«

»Kaj je?«

<<koraki>>

<<rožljanje železnine>>

»Glej no glej, Janč. Očitno kršitelj ni potreboval pravice do zadnjih besed.«

»Hmm. Skrito med kupom odpadne kovine. Prebrisano. Če ga ne bi pozabil ugasniti, ga ne bi nikoli našla.«

»Kaže, da še vedno snema.«

»Vrni ga, kjer si ga našel.«

»Ni šansa, Janč! Ta stvar je posnela moj celoten izpad. Če ga šefi dobijo v roke, je z mojo kariero konec.«

»Ne podcenjuj čistilcev. Če ga vzameš, bodo vedeli, da nekaj manjka.«

»Prav imaš. Kaj naj storim?«

<POZOR! Holoplošča je polna. Prosimo, arhivirajte svoje posnetke in sprostite prostor.>

<Mikrofon izključen.>

<Hvala, ker ste uporabljali Datapad verzije 3.27 podjetja NGE, Next Generation Electronics.>

Mara R. Sirako SIGMA 100 (ODLOMEK IZ KRIMIČA)

Zmago je trmasto sedel na zadnjih sedežih. Pasja mrcina se je razkومتila na sovoznikovem sedežu, kjer je končal tudi plen, Zmagova kravata. Mrcina nikakor ni imela nobenega namena, da bi se pomirila. Ves čas je navdušeno lajala in bevskala, vsake toliko zagrabila kravato in z njo opletala po kabini.

»Priden, Robi,« je Maja potrepljala psa, ki se je odzval s huronskim zavijanjem.

O jebem ti vse da ti jebem... Kdaj bo zverina utihnila? Nič ni kazalo, da bo.

Uuuuuuuuuuuuu!

»Reci mu, naj utihne, drugače ga bom ustrelil!«, je spet popenil Zmago. Kar je Majo silno zabavalo. Režala se je na vsa usta. Oh, kako smešno, za crknit smešno!

Kot bi vedel, kaj govori, se je pes obrnil in mu namenil glasen lajež.

»Stric se samo heca,« je Maja počohala psa. »Stric se boji kužkov... A je hudo? Je, aneda... Krega malega kužija namesto, da bi se igral z njim. Grdi stric, grdi! Saj bova kmalu doma.«

»Drži volan z obema rokama!«

»Utihni že enkrat!« In spet je počohala psa. »Kako si ti en priden kuža« Vffffff! »Kako si ti lep kuža!« Vf! Vf!

Nazadnje se je Zmago vdal. Ker če se je oglasil, je mrcina totalno popenila. Če se je le malo premaknil, se je pes takoj ozrl nazaj in mu namenil glasno lajanje, ki ga je dopolnjeval z grozečim renčanjem. Maja je vozila avto, vmes božala psa. Ta je, ko ni ravno bevskal, vztrajno mesaril njegovo kravato. Zmago se je presedel, pes je v hipu zarjovel kot poblaznel.

Zakaj zdaj, rit pasja, če sem tiho, je Zmago zgubljal potrpljenje. Pizda, bi jaz tebe poslal na šolanje, bi ti že videl, kdaj bi smel lajati... Prekleta rit pasja... Bi ti delal, bi ti vohal cel ljubi dan za svojo konzervo!

»Robi, kje smo? Kaj? Kje je Robi?«

Zraven zmešane babe, si je mislil Zmago. Da bo stvar še hujša, je odprla okno. Pes je pomolil glavo ven in zarjovel kot poblaznel.

Ustavila je avto, odšla na drugo stran, odprla vrata in pripela psa na povodec. »Pridi, Robi.«

Pričakoval je, da bo mrcina zdirjala naprej, vendar ni. Sicer je lajal kot usekan, ampak postavil se je k njeni desni nogi in ko je krenila ona, je capljal ob njej.

Mene pa ko jebem ali kako, se je spraševal Zmago in se nazadnje odločil, da bo šel vseeno še sam ven. Ravno pretegnil si je hrbet, ko je izza hiše, pred katero so ustavili kar na pločniku, pridrvela zmršena ženska. »Robi!«, je zarjavela.

Ni čudno, da je pes zblojen, če med takimi živi, si je mislil Zmago. Ženska se ni zmenila zanj. Tleskala je z rokama in govorila,

kje je priden kuža, kje je priden Robi. Ja, res, kje je ta priden kuža? Natančno si jo ogledal. Nekam znana se mu je zdela, ampak niti pod slučajno ni vedel, kam naj jo uvrsti. Robi, cukerček moj kosmati, je govorila. Jebem ti, kaj me bo še doletelo. Dve nori babi in en ubrisan pes... Naj se reši psa, potem se bom jaz nje. Naj najdejo drugo budalo, da bo prenašala to sranje. Jebeš ministra, jebeš vse skupaj, pa naj se jebejo vsi skupaj.

Pes se je dvignil na zadnje tace in zarjovel. Maja je pomahala ženski, ki je odprla vrata ograde. Ne bo menda... Ja, ravno bo, se je Zmago zgrozil ob njenem početju. Odpela je povodec. In jaz sem mu na poti, je hitro ugotovil Zmago in planil nazaj v avto.

»Robi!«

Vaaaauuuuuuuu! Mrcina je zdirjala, ženska je razširila roke in začuda, pes je ni scela podrl na tla, kot je že vse kazalo, da se bo končalo njuno srečanje. Namesto tega jo je polizal po licu, fuj, jebem ti, zdirjal po vrtu, se spet prikazal, planil k ženski, skakal visoko ob njej, lajal, zdirjal in ponavljal vse skupaj kot usekan.

Maja je odprla vrata avta in mu teatralno pomolila roko. »Naj ti pomagam izstopiti?«

»Ne šlataj me! S to roko si pravkar šlatala psa,« se je namrdnil.

»Lahko tudi tebe počoham, da boš priden.«

Namenil ji je pogled, za katerega je upal, da nazorno prikazuje njegov bes. Njej je bilo vseeno, oh, le zakaj ti pa ne bi bilo. Saj ni skoraj posilil tebe. Saj ni tebi planil za vrat med vožnjo in ti vtaknil jezika v uho ter skoraj zadavil, ko je vlekkel kravato z njega. Zagrabila je poslinjeno kravato. Jaoj, prasica, z golimi rokami, se je zgražala. Kaj ti vse šlataš, oh, fuj!

»Si jo boš zavezal ali jo poklanjaš Robiju?« Stisnil je ustnice in molče izstopil.

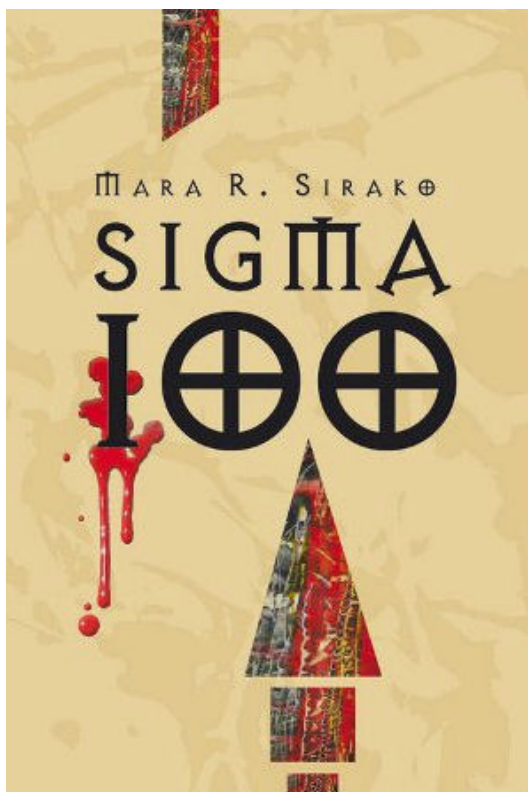
Kot je ugotovil, tej Maji niti najbolj besen pogled ne pomaga, da bi vsaj malo pričela dojemati, da vsakdo ravno ne deli njenega navdušenja nad psi. Jebem ti psa da ti ga jebem, je tiho preklinjal. Na vso srečo je pes izginil nekam za hišo. Zmago je raje stal ob avtu. Preventivno! Zna me presenetiti in pridirjati nazaj.

Ženska je zaprla ograjo, stopila k Maji in jo objela. »Robija si pripeljala?«

Zmago je še vedno čakal. Robi je medtem divjal okoli hiše. Bolje biti tukaj zraven avta. Kajti Robi bi ograjo zlahka preskočil in ga spet naskočil.

»Koga imaš s sabo?«, se je razmršena ženska končno posvetila svoji okolici. Tlesnila je z rokama, vzkliknila ajoj, spet tlesnila in se široko nasmehnila.

»Bajsi!« Stegnila je roki, ga zagrabila za ovratnik in vlekla k

sebi. »Glej ti njega! Kakšen desc je zrasel iz našega Bajsija!«

Zmaga je v hipu obliil znoj. Že dolgo ga nihče ni klical Bajsji. V hipu se je znašel tam, kjer je leta in leta bil. V strahu, ponižanju in osami. Želodec se mu je skrčil, prav čutil je, kako ga je obliil pot. Zgrbil se je in umaknil pogled. Ni se ji upiral, zvelkla ga je do ograje in usekala po hrbtu. Skušal se je upreti občutkom, ki so divjali po njem, skušal se je izviti grozljivemu strahu, ki ga je hromil, pa ni in ni šlo. Rekla mu je Bajsji. In spet je bil Bajsji.

»Bajsji?«, se je zahahljala Maja.

»Tak mali debelušček je bil,« je razlagala zmršena ženska. »Imel je mozoljev, da je zgedal ko pica s sirom... Imel je zobni aparat. Bil je prav... Kaj naj ti rečem? Debel in okoren.« Spet ga je počila po hrbtu. »S Krasničijem in Ibrom je šaril najprej po Rakovi Jelši, potem še po Fužinah, ko smo tam več ali manj vsi dobili stanovanja.«

»In klicali ste ga Bajsji?«, se je hinavsko pozanimala Maja.

»Jaz ne, pravzaprav mi ga nismo. Nam se je smilil. Drugi otroci, taki iz boljših familij, so ga tako klicali. No, ko se je prilepil Krasničiju in Ibrou, ga še oni niso več upali. Onadva sta hitro komu zvila roko, ga zlasala ali celo pretepla...«

»Krasničija tudi poznaš,« je na videz nezainteresirano, vsekar pa s strašansko hinavskim nasmehom vprašala Maja.

»Tistega Krasničija?«

»Krasniči je bil moj sosed na Jelši in potem še v Fužinah. Cela njegova družina pravzaprav, ne samo Krasniči. Pa tudi Zmaga nikoli nisem klicala Bajsji. Saj je bil en velik revež.«

»Ker je bil debel?«, je vrtala Maja.

Ženska je odkimala, nežno je pobožala Zmagovo ramo in tedaj se je zbudil iz ohromelosti. Vse je za mano, si je rekel. Preteklost je za mano. Bajsija ni več. Pozorno je pogledal žensko in premišljeval, kdo sploh je.

»Jasmina,« ga je pocukala za uho.

Zaprj je oči. Jasmina, kot se jo je spominjal, je bila... Ah, bila je... Nekaj najlepšega, kar je videl v osnovni in potem še v srednji šoli. Junakinja njegovih mokrih sanj. Jasmina.

»Nisem te prepoznal,« je kratko dejal in ji pomolil roko. Stisnila jo je... Ni bil to več plah dotik nežne Jasmine, najlepšega in najmiljšega dekleta s Fužin. Stiska roko skoraj kot kmetica... In tudi izgleda skoraj kot kmetica... To je pa življenje zdelalo. Opazoval jo je, ko je hodil za njo proti terasi hiše. Jasmina iz njegovih spominov je hodila z dolgimi, hitrimi koraki. Ženska pred njim je stopala trdo, utrujeno. Jasminini lasje so bili vranje črni, svetili so se na soncu. Lasje ženske pred njim so bili pusti, brez leska, razmršeni. Sivi. Glej jo, kako je osivela. Pa je šla Jasmina, si je mislil. Verjetno je tam nekje, kamor je odšel Bajsji. Kako je zdelana, mater, sploh je nisem prepoznal.

Sedli so na teraso, pri čemer se je Zmago previdno ozrl okoli sebe. Robi je namreč nekje za hišo še vedno razgrajal.

»Samo Robiju nalijem vodo. Žejen mora biti, revež ubogi.« Jasmina je prikimala Maji. »Olga je poklicala. Zato sem stala na vrtu, da vaju ne zgrešim. Na poti je.«

»Morala bi biti že tu.«

Jasmina je odkimala. »S kolesom je. Avto je morala prodati.«

Hja, kave tukaj ne bom pil, se je hitro odločil Zmago ob pogledu na psa, ki je pritalac k sledi vode in jo začel lokati. Mislim... Pa kako glasen je še lahko ta pes, kot krava, jebemti, še krava ne spušča takega mlaskanja.

»Oprostita, samo roke si umijem. Takoj vama skuham kavo.«

Morda bi jo pa vseeno spil..? Morda bi tudi vodo..? Morda bi moral lajati kot Robi in ne bi bil žejen? Maja je pa kar udomačena

tukaj. Skrivaj je poškilil k njej. Sedela je nepomično in čakala. Ni ga pogledala. Strmela je v mizo in molčala. Nakar je vstala, seveda mu ni rekla nič, odšla v notranjost. Slišal je vodo, umiva si roke. Slišal je njene korake. Prinesla je pladenj s skodelicami, spet sedla in molčala.

Obrnil je glavo v smeri, od koder je prihajalo šklepetanje. Po cesti je dirjala kolesarka, brez čelade, le kako drugače. Kaj ti bo čelada, to je samo za bedake. Ni niti čakala, da se ustavi. Skočila je s kolesa, ga naslonila na ograjo... In Zmago ni mogel verjeti svojim očem. Olga, jebem ti! Olga! Namrdnil se je. Olga, ki ga je cukala za lase, ampak vedno ga je cukala za lase, samo če ga je uspela ujeti. Olga! Pes je zdirjal k njej. Objela ga je, nato je padla na kolena in izbruhnila v histeričen jok. Še malo drame, ravno to potrebujem.

Jasmina si je še sama brisala solze, Maja je še naprej strmela v mizo in molčala. Končno si je Jasmina odkašljala, hvala ti, kajti to je pomenilo začetek pogovora.

»Maja ve...,« je previdno začela.

Maja vse ve, ampak u nulo total vse ve. Jaz pa nič ne vem, se je trudil odmisli psa in njegovo slino, ki jo je obilno nanašal na Olgo. Mater krasno, še kušuje se z njim, glej ti ta gravž!

»Olga se ločuje od Osmanagića. Jasmina se je pred tremi leti ločila od Novaka,« je suho povedala Maja.

V Zmagovi glavi je počilo. Kaj?!

»Robi je Olgin pes. Bolje rečeno, to je pes njenih otrok. Osmanagić ga je odpeljal...«

»Ugrabil! Lastnim otrokom je ugrabil kužka!«, je izbruhnilo iz Jasmine.

»Aja, tako,« je medlo izdaval Zmago.

»Poslal ji je dokumente... Ni hotela podpisati. Prišel je, jo udaril pred otrokoma in vzel kužka!«

»Aja, tako,« je ponovil Zmago.

Robi je capljal za Olgo, ki se je, kot bi ji cel svet ležal na plečih, objokana privlekla do mize. Postavil se je ob Zmaga, zacvilil in mu naslonil glavo na koleno. Mater, ti nikakor ne znaš odnehati! Maja se je nagnila, pobožala psa in mu s prstom pokazala kot terase. In tja je pes tudi odšel, se zleknil, položil glavo na šape in se zastrmel nekam v solato.

Zakaj mu prej nisi kazala prsta?

»Robi je končno doma,« je rekla Maja in blaženo zavzdihnila ob pogledu na psa.

In midva sva v težkem dreku. Pa jebo me današnji dan in jebem samega sebe, ker nisem takoj dal odpovedi. Kaj mi je bilo, da nisem ministra steral nekam? Zmago je zmajal z glavo. Še govorilo se je, kaj počneta. Menda je Novak svojo bivšo pred ločitvijo tako grobijansko pretepel, da je končala na urgenci. Nekaj mu je menda sikala, da bo povedala, kaj je počel med osamosvojitvijo, kako je domov nosil denar v nekih torbah. Povesil je pogled. Jasminine dlani so bile zgarane. Z levico je pokrivala desno nadlakt. Vseeno je videl izdajalsko brazgotino. Res ji je polomil roko. Mater božjo, res je, kar se je govorilo. Preteklost je prišla obračunat svoj davek, nekako tako in zanesljivo sem nasrkal. Mater, nekaj dni mi je manjkalo, da se vseh rešim. Zdaj pa ta drek. Mater božjo!

»Prišla sva vama sporočiti žalostno novico,« je suho zdrdrala Maja.

»Robija boš spet odpeljala?«, je vrisnila Olga in jo zaprepadeno pogledala.

»Ne, Robi bo ostal pri tebi... Nekaj drugega je.« Pogoltnila je slino in se zazrla v obe ženski.

»V zgodnjih jutranjih urah so našli trupli vajinih soprogov,« je kratko povedal Zmago.

»Trupla mojega moža ziher niste našli. Ločena sem,« se je cinično odzvala Jasmina.

»No, pač truplo tvojega bivšega moža.«

Zmago se je naslonil nazaj in se oprl s stopali v tla. Zdaj bo sledil vik in krik. Solze, cviljenje in jokanje. Čakam, kar dajta. Čakal je in strmel v osupla obraza obeh žensk.

»Sta prepričana, da sta onadva? Sta res mrtva?«, je osuplo vprašala Jasmina.

»Tako je. Oba sta mrtva.«

V hipu se je Jasmina pognala s stola, visoko dvignila roki in zavpila: »Toooooo!« Olga je vstala za njo, stisnila obraz med dlani in se zakrohotala. Ženski sta se objeli in skakali, vmes vpili jupi, hura, bravo.

Mater, kot da še vedno trenirata košarko in je ena od njihju pravkar zabila zmagovalni koš. Tole pa definitivno nista žalostni vdovi.

Maja je počila Jasmino po zadnjici. Obe ženski sta med veselimi ploskanjem in režanjem sedli nazaj k mizi. Zarotniško sta se zazrli v Majo.

»Kupila sem nam nekaj časa, ker sem se spomnila in pripeljala Robija. Za nama bodo prišli drugi. Zaslišani bosta.« Ženski sta se še naprej veselo režali. »Najverjetneje vama bodo preiskali hišo. Če se spomnita, kaj sem vaju zadnjič vprašala... Nekako nista vedeli, o čem govorim... Zdaj bi se mogoče lahko spomnili, če je bilo kaj takega...«

Jasmina in Olga sta se spogledali, nato je Olga prikimala. Jasmina je vstala, odšla v hišo, Maja ji je sledila.

»Spravili sva nekaj malenkosti... Za vsak slučaj,« je pojasnila Olga Zmago.

»Kakšnih malenkosti?«

»Pa saj več... Neke posnetke sta imela... Pa cel kup skeniranih dokumentov...«

Zmago je s prsti nestrpno pobobnal po mizi.

»Domov sta nosila cel kup cedejev in devedejev. Sva pač presneli. Skrivaj seveda.«

»In zdaj bova to dobila midva? Se že veselim.«

»To je bila najina edina zaščita.«

»Zelo učinkovita. Polomil ji je roko.«

»Ubil bi jo, če bi bil prepričan, da samo midve veva. Ampak ne en in ne drugi nista upala tvegati. Lahko bi se vse skupaj pojavilo na nepričakovanem mestu recimo... Pojma nimaš, kako hudo jo je pretepel. To je bila najina edina zaščita... Oba sta bila nora, oba...« Grizla si je ustnice. »Zmago... Te lahko nekaj vprašam?«

»Če me ne boš cukala za lase,« se je nasmehnil.

Nagnila se je k njemu. »Zakaj Maja ne ve, da si ti Crunchy? Ne ve, kajne da ne ve.«

Pobožal jo je po laseh. »Zakaj bi pa morala vedeti?«, jo je zlobno vprašal. »Tudi bolje zate, če ti tega ne bi vedela.«

Ni se pustila zmešiti. Nagnila se je še bliže k njemu in mu šepnila na uho: »Jasmina tudi ne ve. Meni se je pravkar posvetilo... Ko je bil zadnjič tu... Tomo, ko je bil zadnjič tu... Preden je... Preden je...«

»Preden te je usekal?«

»Ja.«

»Kdaj je bilo to?«

»Jutri bo točno en teden... Jutri bi morala... Papirje... Papirje bi morala... Drugače...« Stresla se je po celem telesu in spet je grozilo, da bo planila v jok.

»Nisem hotela podpisati, da je vse njegovo... Na cesto je hotel vreči mene in otroka. Brez vsega bi ostali... Nisem hotela... Potem

me je tepel... In še zmeraj nisem hotela... Potem je odpeljal Robija...«

Stisnil jo je k sebi. Sicer se mu je gnusilo vse skupaj, kajti Robi jo je izdatno oslinil. Ampak že itak je oslinil in pomečkal tudi njega. In znano dejstvo je, da če kaj hočeš izvleči iz ženske, je najbolje, da ji nemudoma ponudiš ramo, na katero se bo naslonila in izcmizdrila. Ženske pač potrebujejo poslušalca. Najprej se izčivkajo o nepomembnih rečeh, nato iztulijo, šele potem izveš, kaj te zanima. In majorja Crunchya je zgodba pričela hudo zanimati.

Olga se ni mogla upreti njegovi ponudbi. Jasno, kar smrkaj v moj rekelc, saj ga bom itak vrgel proč. Hlipala je v njegovem objemu, se po nekaj minutah odmaknila od njega in si z rokama obrisala obraz. Njen obraz je postal trd. Pogledala ga je v oči.

»Govoril je po telefonu... Zadaj, na vrtu je bil. Kuhala sem kavo. Misllila sem, da je prišel, da se pogovoriva. Da je prišel, da vidi otroka. Slišala sem, kaj je govoril... Rekel je, da bo on sam opravil s Crunchyem, tem buzerantom pianističnim... Pazi se ga...«

»Mrtev je,« jo je mehko opomnil.

»Ni pa mrtev Štef. Štef Malanini. Ne vem, če je govoril ravno z njim. Verjetno... Ker je govoril Štef, poslušaj me, Malanini, ne seri... Take stvari... Omenjala sta neko grško črko.«

»Alfo?« Odkimala je. »Omega?« Spet je odkimala. »Sigo?«

»Sigo, ja, sigmo. Da je pianist buzerantski zajebal, da je nalašč zajebal nekaj. Tisti drugi je govoril, Tomo je ponavljal za njim. Ja, zajebal te je, buzerant te je zajebal. Zakaj mu nisi klavirja nabil v rit. Nakar je rekel, en kurac bo dobil službo, ne skrbi ti, da ga bodo vzeli. Ne bodo ga. Bom poskrbel. Potem še, kar naj visi ministru na riti, ko ga jebe. Ne bo dolgo.« Spet si je grizla ustnice. »Ko sem te videla... Kakšen si zrasel, Zmago... Toliko let te nisem videla... Ker je rekel tisto o klavirju... Tebi so hoteli nekaj narediti. Pazi se ga.«

»Hvala,« se je vljudno zahvalil. »Olga... Si ti pogledala, kaj sta nosila iz službe. Hočem reči, kar sta vidve presnele.«

Povesila je pogled.

»Sem kje omenjen?«

Prikimala je.

Stegnil je roko in jo pobožal po rami. »Je omenjena Maja?«

Dvignila je pogled, njene ustnice so se tresle. »Gori so posnetki in neki dokumenti. Na enem nekdo govori, ne vem kdo, da bo Crunchy dvignil rampo in je treba čakati, da gre on prvo in potem oni za njim. Tako ne bo sumljivo. Ker bo zabeležen samo en konvoj, za drugega se bo mislilo, da aje del prvega. Potem je nekdo vprašal, zakaj Crunchy ne vozi še za njih in koliko bi to stalo. Ta, ki prvi razlaga, potem reče, da niti muks pred Crunchyem, ker če bi Crunchy vedel, bi mu nabil metek v čelo.«

»Je to vse?« Prikimala je. »Maja? Je o njej kaj?«

»Nisem razumela vsega. Nek pogovor je. Da jo je treba poklicati in spraviti na točko, kjer bo videla tarčo. Zakaj ni tam, kjer bi morala biti? Nekdo razlaga, da je šla iz službe in ne ve, kje je. Da je telefon pustila v pisarni. Potem se derejo drug na drugega, zmerjajo se. Nato reče eden, da je snela neki denar. Nekdo drug ugovarja, da je Sardina preveč butasta za kaj takega. In potem se sliši, da ni važno, če ga je res snela, važno je, da je nekdo kriv. Potem na posnetku nekaj divje trobi.«

»Zabavno,« je komentiral Zmago. Robi se je privlekel pod mizo in ga s smrkčkom sunil v koleno. Zmago je oklevaje stegnil dlan, pes jo je povohal in jasno, kaj pa drugega, polizal. Obrisal si je dlan v hlače, potem je pobožal psa po glavi. »Sovražnik mojega sovražnika je moj prijatelj,« je dejal Maji, ki je prihajala proti njemu z zavitkom v rokah.

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

Andrej Ivanuša KO ME PRINESE VETER ...

Megle so se razkadile,
poleg mene topla spiš.
Jutranje sonce da poljub
na tvoje oči zasanjane.

Odpreš oči, nasmehneš se.
Brez besed se znova ljubiva.
Mnogo trenutkov zatem
vzdihneš tiho, zasanjano:

»Le kaj te je prineslo,
popoldan na mojo pot?«
»Ne vem, kaj je res bilo,
morda prinesel me je veter.

Sedela si s prijateljicami.
V senčnem vrtu pila kavo.
Popoldan veter česal je lase,
prinesel me je čisto k tebi.«

Potem poslušala sva jutro,
najinih src utrip utiša tvoj:
»Povej, če se vidiva še kdaj?«
»Morda, ... ko me prinese veter.«

VITEZI IN ČAROVNIKI
www.vitezicarovniki.com

JAŠUBEG EN JERED
NOVICE IZ DRUGOTNOSTI
www.drugotnost.si

DRUŠTVO ZVEZDNI PRAH
www.zvezdni-prah.si

DRUŠTVO PRIZMA
www.prizma.si

TOLKIENOVO DRUŠTVO
GIL-GALAD
www.drustvogil-galad.si

VODNIK PO ZF
vodnik-zf.info

DANGOBER BLOG
www.dangober.info

SLOVENSKA WIKIPEDIJA
http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_znanstvena_fantastika

